

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
FILOZOFICKÁ FAKULTA

VYUŽITIE NETRADIČNÝCH FORIEM ANIMÁCIE

Diplomová práca

Študijný program: kulturológia v špecializácii riadenie kultúry a turizmu

Školiace pracovisko: Katedra manažmentu kultúry a turizmu FF UKF v Nitre

Školiteľ: prof. PhDr. Jaroslav Čukan, CSc.

Konzultant: Mgr. Michaela Dubská

Nitra, apríl 2011

Bc. Lucia Némethová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že bakalársku prácu som vypracoval/a samostatne s použitím literatúry, ktorú uvádzam v zozname Literatúra a pramene.

V Nitre dňa 29. 4. 2011

.....
Bc. Lucia Némethová

Pod'akovanie

Ďakujem svojmu školiteľovi prof. PhDr. Jaroslavovi Čukanovi, CSc. a konzultantke Mgr. Michaelae Dubskej za odbornú pomoc pri zostavovaní diplomovej práce. Zároveň ďakujem Mgr. Márii Tomášikovej za odbornú pedagogickú konzultáciu, Mgr. Romanovi Salovi za poskytnuté informácie a konzultácie ohľadom cestovnej kancelárie Bombovo.

Abstrakt v štátnom jazyku

Diplomová práca sa zaoberá jednou z doplnkových služieb a to detskou animáciou v škole v prírode. Jej cieľom je poukázať na jednotvárnosť ponuky cestovných kancelárií v rámci škôl v prírode na Slovensku. Pre lepšie porovnanie a možnosť analýzy boli zvolené štyri detské cestovné kancelárie. Výsledkom analýzy bolo zistenie, že v porovnaní s Rakúskom chýbajú na Slovensku jazykové školy v prírode. V tejto súvislosti prináša práca nové návrhy na nový inovatívny produkt, ktorý využíva netradičné formy animácie. Dôležitou súčasťou marketingového prieskumu je schopnosť predpovedať predajnosť produktu či služby. V tomto prípade boli použité dva dotazníky, ktorých cieľom bolo zistiť do akej miery by pedagógovia cudzích jazykov podporovali produkt a či by mali žiaci piateho ročníka základných škôl záujem absolvovať jazykovú školu v prírode. Prínos práce spočíva v tom, že popisuje metodologický postup pri tvorbe animačného programu školy v prírode. Práca je reálne využiteľná v praxi a prejavili o ňu záujem dve zariadenia cestovného ruchu.

Kľúčové slová: animácia, animátor, škola v prírode, hra

Abstrakt v nemeckom jazyku

Die Diplomarbeit beschäftigt sich mit einem der zusätzlichen Dienstleistungen, Kinderanimation in den Schulen in der Natur. Ziel ist es, die Einheitlichkeit der Kinder-Menü slowakischen Reisebüros sehen. Zum besseren Vergleich und Analyse waren vier Kindern Reisebüros ausgewählt. Das Ergebnis der Analyse war, dass im Vergleich zu Österreich in die Slowakei fehlt Sprachschulen in der Natur. In diesem Zusammenhang bringt das Werk neue Vorschläge für ein neues innovatives Produkt, dass untraditionellen Formen der Animation verwendet. Ein wichtiger Bestandteil der Marketing-Forschung ist die Fähigkeit, die Marktfähigkeit der Ware oder Dienstleistung vorherzusagen. In diesem Fall haben wir zwei Fragebögen genutzt. Der Fragebogen wurde an welchem Umfang Fremdsprachenlehrern fördern ein Produkt zu ermitteln. Auf der anderen Seite, bestimmt, ob die Studierenden sich interessieren in Sprachschule in der Natur zu besuchen. Profitieren tun, das die Arbeit beschreibt das methodische Vorgehen bei der Erstellung der Animation in der Schulen in der Natur. Die Arbeit ist tatsächlich in der Praxis anwendbar und es zeigte sich das Interesse auf zwei touristischen Einrichtungen.

Stichwort: die Animation, der Animateur, im Freien Schule, das Spiel

OBSAH

ÚVOD	9
1 CIELE PRÁCE	10
2 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA	11
3 SÚČASNÝ STAV SKÚMANEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ	13
3.1 Terminologické a teoretické vymedzenie problematiky.....	13
3.2 Animácia ako prostriedok na uspokojenie potrieb účastníkov cestovného ruchu.....	16
3.2.1 Potreby a motívy účastníka cestovného ruchu.....	16
3.2.2 Voľný čas ako základný faktor animácie a jeho aktívne využitie.....	18
3.2.3 Zákaznícke trendy a životný štýl účastníkov cestovného ruchu.....	19
3.3 Animácia a zážitková výuka ako nová forma práce s deťmi.....	20
3.3.1 Hra ako základ animácie a zážitkovej výuky.....	20
3.3.2 Rozdelenie a charakteristika jednotlivých typov hier.....	22
3.3.3 Podstata, ciele, znaky a prednosti učenia výchovy zážitkom.....	23
3.4 Metodika animačného programu.....	24
3.4.1 Výber vhodného segmentu trhu a charakteristika jeho vlastností.....	25
3.4.2 Základné princípy tvorby animačného programu a ich organizačno-inštitucionálne zabezpečenie.....	26
3.4.3 Personálne zabezpečenie, osobnosť animátora.....	29
3.4.4 Materiálne a technické zabezpečenie animačného programu.....	32
4 ANALÝZA PODMIENOK NA VYTVORENIE A REALIZÁCIU JAZYKOVEJ ŠKOLY V PRÍRODE	34
4.1 Prieskum trhu cestovného ruchu	34
4.1.1 Charakteristika detskej cestovnej kancelárie Bombovo.....	34
4.1.2 Analýza konkurenčného prostredia	35
4.2 Analýza profilu rakúskeho klienta.....	37
4.2.1 Charakteristika Rakúskeho návštevníka.....	37
4.2.2 Charakteristika rakúskej kuchyne a špecialít	39
4.3 Analýza potenciálneho záujmu klienta prostredníctvom dotazníkového prieskumu..	40
4.4 Charakteristika legislatívnych podmienok pre produkt jazykovej školy v prírode.....	53
5 NÁVRH PRODUKTU JAZYKOVEJ ŠKOLY V PRÍRODE	55
5.1 Predstavenie produktu.....	55

5.2	Program jazykovej školy v prírode.....	56
5.3	Týždenný harmonogram jazykovej školy v prírode.....	57
6	ZÁVER.....	60
	LITERATÚRA A PRAMENE.....	64

ÚVOD

Animačné služby majú v ponuke produktu cestovného ruchu svoje opodstatnenie. Sledujú uspokojenie potrieb a želaní hostí, ako aj dosiahnutie priaznivého ekonomického priameho alebo nepriameho efektu. Slovensko má veľmi dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu, ale pomerne nízku kvalitu služieb. Či už ide o kvalitu dopravných a ubytovacím služieb alebo pohostinských zariadení. Dôležitú úlohu zohrávajú doplnkové služby, ktorých súčasťou je aj animácia v cestovnom ruchu.

Trendy v cestovnom ruchu na Slovensku sa v rámci globalizácie podstatne menia. Výskumy poukazujú na skutočnosť, že klienti sa čoraz menej orientujú na pasívny odpočinok. Súčasní účastníci cestovného ruchu vyhľadávajú intenzívne dovolenkové zážitky, ktoré sú poskytnuté v relatívne krátkom čase. Klienti sú náročnejší a ochotní čoraz viac investovať do dovoleníek a rekreačných pobytov za účelom oddychu a získavania nových zážitkov. Práve tieto potreby uspokojujú animačné služby, či zážitkový cestovný ruch. Animácia má v cestovnom ruchu široké uplatnenie.

Vo svojej práci sa orientujem na detského klienta a na využitie animácie počas školy v prírode. Práca poukazuje na to, že pre klienta - dieťa, nie sú natoľko dôležité primárne služby cestovného ruchu, ako je ubytovanie, doprava a strava, ale v prvom rade je to zážitok. Príjemný zážitok je motivačným prvkom dieťaťa k absolvovaniu školy v prírode i v budúcom školskom roku. Dôležitým aspektom je pochopiť detskú myseľ a psychické konanie detí, preto je táto problematika poňatá aj zo psychologického a pedagogického hľadiska. Diplomová práca nadväzuje na bakalársku prácu, ktorá riešila alternatívy využitia animačných služieb v cestovnom ruchu na príklade E-školy. E-škola je dobrovoľné neziskové združenie, ktoré pripravuje pre deti detské tábory a školy v prírode.

Pre lepšie porovnanie a analýzu práce bola zvolená detská cestovná kancelária Bombovo, ktorá má už dlhoročné skúsenosti s prípravou detskej animácie. Vzhľadom na učiteľské zázemie bola možnosť podieľať sa na mnohých projektoch, kde sa vytvoril vzťah k podobnej problematike, a to k práci s deťmi. Spojením skúseností získaných v E-škole, v cestovnej kancelárii Bombovo a vedomostí zo štúdia na katedre riadenia kultúry a turizmu dostáva táto práca širší rozmer. Po niekoľko mesačnej spolupráci a praxi v cestovnej kancelárii Bombovo navrhujem nový produkt a zároveň v práci popisujem metodický postup pri tvorbe animácie v rámci školy v prírode, ktorý je inovatívny a je novinkou na trhu cestovného ruchu.

1 CIELE PRÁCE

Cieľom a jadrom práce je návrh nového produktu animácie, ktorý by zodpovedal súčasným požiadavkám detí a trendom. V práci je popísaný metodický postup pri tvorbe animačného programu. Na to, aby bola teoretická časť využiteľná v praxi, sa zvolil jeden konkrétny podnik na trhu cestovného ruchu, v ktorom sa zanalyzuje daná problematika, vytýčia sa pozitívne a negatívne stránky podniku a v závere sa navrhnu riešenia a nové moduly. Zvoleným podnikom je detská cestovná kancelária Bombovo, ktorá pôsobí na slovenskom trhu od roku 1997. Táto cestovná kancelária má bohaté skúsenosti s tvorbou detských animačných produktov, ako sú detské tábory a školy v prírode.

Popri hlavnom ciele boli vyšpecifikované aj vedľajšie, čiastkové ciele. Prvým z čiastkových cieľov je terminologicky vymedziť problematiku animácie v cestovnom ruchu. Podstatou je uvedomiť si skutočné potreby účastníka cestovného ruchu a motivovať ho k využívaniu animačných služieb. Keďže cieľovou skupinou sú deti v mladšom a strednom školskom veku, bolo nevyhnuté zamyslieť sa nad významom hry, ktorá je základom detskej animácie. Ďalším cieľom bolo teoreticky vymedziť problematiku zabezpečenia animačných služieb, a tak poukázať na dôležitosť personálneho, organizačného a ekonomicko-materiálneho zabezpečenia. Nielen z teoretického hľadiska, ale popísať proces realizácie a prípravy na základe vlastného pozorovania a štúdia v teréne. Dôležitý je výber samotného organizačného tímu a pridelovanie úloh jednotlivým členom. Hlavnú úlohu pri detskej animácii zohrávajú animátori. Od námetu sa vyvíja materiálne a ekonomické zázemie. Každý animačný program musí mať svoju ideu, príbeh, na ktorom je postavený celý program a jednotlivé hry..

Dôležitým čiastkovým cieľom bolo zanalyzovať vybrané javy. V snahe ponúknuť čo najlepší produkt je potrebné zamerať sa na identifikovanie a použitie všetkých zdrojov informácií, skúseností a znalostí trhu ako aj existujúcej konkurencie na trhu. Na základe zozbieraných informácií a skúseností z práce animátorky v teréne medzi deťmi, navrhujem v závere práce možné riešenia a optimálne moduly.

2 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

V prípravnej fáze výskumu som sa zamerala na zber informácií, prameňov a materiálov. Samotný výskum pozostával z analýzy správania sa detí v teréne počas hry, ktorého som sa zúčastnila pri práci animátorky pre cestovnú kanceláriu Bombovo, kde som sa mohla zapojiť do prípravnej fázy programu pre deti. Využila som metódu priameho zúčastneného pozorovania. Okrem pozorovania detí počas ich pobytu v škole v prírode som aplikovala metódu rozhovoru, aby som overila objektívnosť vyvedených hypotéz z pozorovania. Zvoleným štýlom rozhovoru bol voľný individuálny rozhovor. Cieľom bolo viesť prirodzený rozhovor, aby deti nezískali podozrenie, že sú súčasťou výskumu, a správali sa prirodzene.

Na základe pozorovania som zostavila dva dotazníky pozostávajúce jeden z desiatich a dtuhý z deviatich otázok. Prvý dotazník bol určený pre žiakov piateho ročníka základných škôl. Jeho cieľom bolo vyšpecifikovať predstavy detí o škole v prírode. Dotazník skúma požiadavky detí, aby bolo spokojné nielen dieťa, ale i rodič. Druhý dotazník bol určený pre učiteľov, ktorí vyučujú cudzie jazyky. Cieľom druhého dotazníka bolo zistiť, do akej miery by podporovali produkt, ktorý navrhujem. Výskum pre diplomovú prácu nebol orientovaný len na deti a ich potreby, ale zamerala som sa na teoretickú, ako i praktickú prípravu daného produktu, a to školy v prírode. Aby bola práca odborná a objektívna, bolo nutné zapojiť sa do realizácie a viesť rozhovory aj s realizačným tímom cestovnej kancelárie Bombovo. V návrhu práce bolo nutné vymedziť postavenie nového produktu na konkurenčnom trhu, poznať výhody konkurencie a priniesť taký produkt, ktorý by bol inovatívny a jedinečný.

Záverečnou fázou výskumu bolo triedenie a spracovanie získaných údajov. Na vyhodnotenie dotazníka som použila štatistickú metódu. Nevyhnutná bola aj metóda syntézy, pomocou ktorej som zostavila jednotlivé časti výskumu do konečnej podoby diplomovej práce.

V súlade so stanovenými cieľmi bola diplomová práca rozdelená do šiestich kapitol. Úvod informuje o problematike, ktorá je rozpracovaná v diplomovej práci. Prvá kapitola vysvetľuje čiastkové a konečné ciele práce. Druhá kapitola hovorí o metódach výskumu, ktoré boli použité pri riešení problematiky animačných služieb. Tretia kapitola sa venuje pojmu animácia, jeho zaradeniu a definovaniu. Táto teoretická časť je zameraná na tvorbu animačného programu. Popisuje aktivity voľného času, hru ako základ animácie, pretože práca sa špecifikuje na detskú animáciu. Práca ponúka návod ako zabezpečiť hladký priebeh

animačného programu od organizačného, personálneho zabezpečenia. Popisuje súčasný stav riešenej problematiky doma aj v zahraničí. Vysvetľuje jednotlivé názory rôznych autorov na danú tému. Štvrtá kapitola je praktická, empirická časť diplomovej práce. Na základe výskumu v teréne, zozbieraných informácií z rozhovorov a dotazníkov podáva návod na prípravu animačného programu. V konečnej fáze je vypracovaný nový produkt, ktorý je zaujímavý svojou aktuálnosťou a je využiteľný v akejkolvek detskej cestovnej kancelárii. V závere sú zhrnuté všetky postupy pri písaní diplomovej práce. Je tu vyzdvihnutý praktický prínos práce a vyvodené závery.

3 SÚČASNÝ STAV SKÚMANEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

V priebehu druhej polovice 20. storočia sa v slovníkoch európskych krajín postupne udomácnilo slovo animácia ako pojem, ktorý sa viaže k voľnému času aj vo sfére kultúry, spoločenského života, vzdelávania ale najmä v oblasti cestovného ruchu. S pojmom animácia súvisia viaceré kľúčové slová ako napr. animačné služby, animátor, voľný čas, doplnové služby, hra, potreby človeka. Týmto pojmom sa ďalej venujú jednotlivé podkapituly.

3.1 Terminologické a teoretické vymedzenie problematiky

Cestovný ruch je súbor činností zameraných na uspokojenie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase. Ich cieľom je odpočinok, poznávanie, zdravie, rozptýlenie a zábava, kultúrne a športové vyžitie, služobné cesty, t.j. získanie komplexného zážitku. Ide pri tom vždy o formu spotreby, pre ktorú je charakteristické uspokojenie špecifických potrieb počas cestovania a pobytu mimo trvalého bydliska, o účelné využívanie voľného času. Cestovný ruch je otvorený a dynamicky sa vyvíjajúci systém, ktorý tvoria dva podsystemy, subjekt a objekt. Subjekt cestovného ruchu je návštevník, ktorý je nositeľom dopytu. Objekt cestovného ruchu je cestovná kancelária, ktorá je nositeľom ponuky na trhu cestovného ruchu (Gúčík a kol. 2006 : 22).

Služby cestovného ruchu sú heterogénnym súborom užitočných efektov, ktoré uspokojujú potreby účastníkov cestovného ruchu. Majú prierezový charakter. Produkujú ich podniky cestovného ruchu spolu so subjektami súkromného a verejného sektora. Podľa druhu ich členíme na informačné, prepravné, ubytovacie, stravovacie, športovo – rekreačné, kultúrno–spoločenské, kúpeľné a zdravotné, kongresové, sprostredkovateľské, sprievodcovské a animačné. Podľa stupňa naliehavosti uspokojenia potrieb návštevníka ich ďalej delíme na základné a doplnkové služby (Gúčík a kol. 2006 : 166).

Kľúčovým slovom v oblasti cestovného ruchu je voľný čas. Voľný čas je opak doby, keď musíme vykonávať nutnú prácu, keď máme povinnosti. Fond voľného času patrí medzi hlavné socioekonomické faktory ovplyvňujúce účasť obyvateľstva na aktívnom cestovnom ruchu (Novacká 2010 : 27).

Gúčík charakterizuje voľný čas ako čas, ktorým môže človek slobodne nakladať podľa svojich záujmov. Voľný čas je jeden zo základných predpokladov vzniku a rozvoja cestovného ruchu. Z hľadiska cestovného ruchu je významný nielen denný, víkendový voľný

čas, ale aj ročná platená dovolenka ako prejav uznania základného ľudského práva človeka na odpočinok (Gúčík a kol. 2006 : 201).

Animačné služby patria k doplnkovým službám cestovného ruchu, ktoré sa využívajú vo voľnom čase. Ich základom je animácia. Tento pojem súvisí so slovom „anima - duša“, ktorý pochádza z latinského jazyka. V slovenskom jazyku to znamená oživovať, rozveselovať (Kolektív 2001 : 75).

Animácia je súčasťou dodávateľských služieb. Môže byť súčasťou komplexného produktu cestovnej kancelárie. Základnou úlohou animácie je zmysluplná organizácia voľného času. Cieľom je tvorivé trávenie voľného času a zároveň vytváranie vzťahov medzi ľuďmi. Môžeme sa stretnúť aj s pojmom zážitkový cestovný ruch. Túto formu cestovného ruchu vyhľadávajú klienti, ktorí túžia po vzrušení , chcú prežiť mimoriadne pocity, učiť sa a spoznávať nové veci prostredníctvom zážitku (Novacká 2010 : 23).

Animácia v turizme predstavuje účinnú metódu ako prinútiť dovolenkárov zabudnúť na osamelosť, letargiu, pasivitu a prostredníctvom vopred pripraveného programu ich priviesť k uvoľneniu. Animátor je osoba zodpovedná za prípravu a organizovanie animačného programu v stredisku cestovného ruchu, v ubytovacom zariadení alebo na výletnej lodi. Musí disponovať vhodnými vlastnosťami na prácu s dospelými, deťmi , splňať odborné a jazykové požiadavky a v neposlednom rade byť kreatívny. Najčastejšie pracuje v tíme tvorenom viacerými skúsenými animátormi (Gúčík 2006 : 8).

Beňušková charakterizuje animátora ako človeka pracujúceho v oblasti sociálnych zručností, organizátora voľnočasových aktivít spoločenského, kultúrneho a športového charakteru (Beňušková 2008 : 10).

Animácia je tvorba pobytu – dovolenky bohatej na zmeny a príležitosti prinášajúce intenzívne zážitky, zábavu, radosť a poučenie z atraktivít a podujatí, v ktorých cielene vytvárame podnety a výzvy k vlastnej aktivite, k spoločenským činnostiam a komunikácii, v záujme telesného, duchovného a spoločenského rozvoja a úžitku hostí (Ďuríček 2001 : 273).

Animácia sa definuje aj ako stimul pre telo, myseľ a hľadanie sociálnej aktivity. Ak tieto stimuly prichádzajú od ľudí, hovoríme o primárnej (personálnej) animácii. Sekundárnou je animácia využitím rôznych médií, napr. vnímaných zrakom (plagát), sluchom (rozhovor), čuchom, chuťou, hmatom. Úspech animácie sa meria stupňom uspokojenia potrieb a požiadaviek zákazníka tým, do akej miery splnil pobyt jeho zámer uvoľniť sa a zregenerovať fyzické a psychické sily. Preto by animácia mala byť nielen štandardná (výlet do okolia), ale aj tradičná (karneval) a príležitostná (návšteva folklórneho festivalu, jarmoku) (Orieška 2002 : 66,67).

Základom detskej animácie je hra. Hra je forma činnosti v dohodnutých situáciách, ktorá je zameraná na opakovanie a osvojovanie spoločenskej skúsenosti, obsiahnutej v sociálne ustanovených spôsoboch uskutočňovania predmetných činností, vo vede a kultúre. V hre, ako osobitnej historickej forme spoločenskej praxe, sa reprodukurujú normy ľudského života a činnosti, ktorých dodržiavaním sa poznáva a oslovuje predmetná a sociálna skutočnosť, zabezpečuje rozumový, emočný a mravný rozvoj osobnosti. Subjekt hry, dieťa, na jednej strane vykonáva reálnu činnosť, ktorej uskutočnenie si vyžaduje riešiť úplne konkrétne, často neštandardné úlohy. Na druhej strane majú mnohé prvky tejto činnosti náznakový charakter, ktorý umožňuje odpútať sa od reálnej situácie, vyžadujúcej zodpovedný prístup a obsahujúcej mnohé dodatočné okolnosti. V dôsledku toho hra pôsobí pozitívne na vývin (Kolektív 1987 : 67).

Škola v prírode je pobyt mimo miesta trvalého bydliska, do ktorého sa prednostne vysielajú deti z oblastí, v ktorých znečistené prostredie nepriaznivo vplýva na zdravie detského organizmu, a to spravidla raz za školský rok. Výchovno-vzdelávací proces je v škole v prírode rozvrhnutý na šesť dní v týždni. Pre žiakov prvého stupňa základnej školy vyučovacie proces trvá denne štyri vyučovacie hodiny a pre žiakov druhého stupňa a žiakov stredných škôl trvá denne päť vyučovacích hodín. Vyučovacia hodina trvá 40 minút (305/2008 Z.z. : § 4).

Škola v prírode môže byť produktom cestovnej kancelárie, ktorá ponúka možnosť využiť pre deti doplnkové animačné služby. Účastník si kupuje kompletný balíček služieb. Balík služieb je súborom služieb, je určený na optimálne uspokojenie potrieb návštevníkov. V ponuke podnikateľských subjektov, hlavne cestovných kancelárií, má podobu zájazdu alebo pobytu. Je neskladovateľný, s obmedzenou životnosťou. Nevyhnutné je prispôbovať ho meniacim sa potrebám spotrebiteľov (Gúčík a kol. 2006 : 11).

Produkt cestovného ruchu je všetko, čo sa ponúka na trhu cestovného ruchu a má schopnosť uspokojiť potreby návštevníkov a vytvoriť tak komplexný súbor zážitkov. Z hľadiska návštevníka je to vždy súbor služieb, pre ktoré je charakteristická vzájomná podmienenosť a komplementarita. Klient si väčšinou produkt skladá sám. Produkt je kombináciou rôznych služieb. S ohľadom na nemateriálny charakter, služby nie je možné vopred vyskúšať. Preto pri ich výbere zohrávajú dôležitú rolu dostatočné informácie. Produkt je komplexný súbor zážitkov. V marketingu sa rozlišujú tri úrovne produktu. Všeobecný produkt, jadro, ktoré tvorí ponuka špecializovaných služieb (preprava, prenocovanie), variabilná ponuka a primárna ponuka cieľového miesta. Druhá úroveň je očakávaný produkt. Je to produkt, s ktorým sa stretne klient a ktorým sa odlišuje od konkurencie (prostredie,

atmosféra, ochota pracovníkov, kvalita služieb). Tretiu úroveň tvorí širší produkt, ktorý poskytuje dostatočný úžitok účastníkovi cestovného ruchu (prekvapenie, darček pozornosti, zľava pre stáleho klienta, blahoželanie k sviatku) (Gúčík a kol. 2006 : 144).

3.2 Animácia ako prostriedok na uspokojenie potrieb účastníkov cestovného ruchu

Pokiaľ chce človek pripraviť kvalitný animačný program, potrebuje poznať potreby a motívy účastníkov. Preto sú potreby účastníka cestovného ruchu základným východiskom pre plánovanie animačných činností. Keď má človek určitú potrebu, je motivovaný k činnosti, ktorá sa snaží túto potrebu uspokojiť. Ľudské potreby sa menia v čase. Súvisí to s rozvojom spoločnosti, profesie a meniacich sa návykov. Nevyhnutnou súčasťou plánovania animačných služieb je prieskum spoločenských trendov. Z toho dôvodu sa venuje časť podkapitoly práce práve tejto problematike. Voľný čas je ďalším faktorom, ktorý podmieňuje účasť na animačných službách. Preto si aj táto téma zaslúži špeciálnu pozornosť.

3.2.1 Potreby a motívy účastníka cestovného ruchu

Orieška vysvetľuje, že základnou pohnútkou rozhodovania účastníka cestovného ruchu je impulz vychádzajúci zo štruktúry potrieb. Potreba je subjektívne pociťovaný nedostatok niečoho, čo je pre život človeka dôležité, nevyhnutné. Vyvoláva napätie, ktoré núti človeka k aktivite na odstránenie tohto nedostatku (Orieška 2002 : 73).

Potreby sa všeobecne rozdeľujú na základné fyziologické potreby, ako je hlad, potreba spánku, či pohybu; sociálne potreby, ako potreba lásky, priateľstva, zaradenia sa niekam, starostlivosti o druhých a treťou skupinou sú psychické potreby, medzi ktoré počítame potrebu učiť sa, potrebu istoty. Medzi tieto menej nevyhnutné potreby patria aj potreby uspokojované účasťou na cestovnom ruchu. Niektorí autori zastávajú názor, že medzi týmito potrebami je hierarchický vzťah. To znamená, že vyššie potreby sa môžu uspokojovať až po naplnení základných (Gorej, Ilenin, Miron 1982 : 25).

Cestovný ruch ponúka služby, ktoré slúžia na uspokojenie určitých špecifických potrieb. Účasť na ňom vzniká až vtedy, keď boli relatívne uspokojené základné biologické potreby, ktoré sú nevyhnutné a začínajú sa uspokojovať aj menej nevyhnutné potreby. Pokiaľ človek neuspokojil základné biologické potreby, je len malá pravdepodobnosť, že bude mať

potrebu byť účastníkom cestovného ruchu. Potreby uspokojované počas účasti na cestovnom ruchu sú mnohotvárne.

Rozdeľujú sa na primárne a sekundárne potreby. Primárne označujeme ako cieľové potreby. Sú to tie, ktoré predstavujú motív cestovania, napr. rekreácia, oddych, zdravie, šport, poznávanie, kultúrne vyžitie. Ako potreby cestovného ruchu vystupujú vtedy, ak sa uspokojujú mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase. Sekundárne potreby sú prostriedkom na uspokojenie cieľových potrieb, voláme ich aj sprostredkujúce. Ide o potreby prepravy, výživy, bývania, hygieny. Uspokojenie týchto potrieb sa z časového a priestorového hľadiska viaže na uspokojenie cieľových potrieb. V prípade, že sa potreby opakujú, vytvárajú záujmy, záľuby, sklony. Záujem sa vzťahuje k schopnostiam a vyjadruje pomerne stále zameranie človeka k okoliu. Záujem vychádza z potrieb, avšak je širší ako potreba. Záľuba je vyšší stupeň záujmu a vytvára sa v priebehu vývoja človeka. Na základe záujmov vznikajú sklony, snaha vykonávať istú činnosť. Záujmy, záľuby, sklony sú dlhodobejšie a ovplyvňujú rozhodovanie účastníka cestovného ruchu. Dôležité je skúmať aj motívy účastníka cestovného ruchu, to čo ho poháňa (Oriška 2002 : 73).

C. Kasper klasifikuje a definuje tieto motivačné skupiny:

- fyzická motivácia - zotavenie, liečenie, šport, rekreácia
- psychická motivácia – únik z každodennej izolácie, rozptýlenie, túžba po zážitkoch, preferovanie poznávania cudzích krajín
- motivácia na základe ľudských vzťahov – do tejto skupiny patrí napríklad návšteva priateľov, udržanie sociálnych kontaktov, návrat k prírode
- kultúrna motivácia – poznávanie iných krajín, ich obyčajov, zvykov, tradícií, jazyka, kuchyne, patria sem aj náboženské púte
- stavovská a prestížna motivácia – osobnostný rozvoj, túžba po ocenení, povinnosť cestovať vyplývajúca z funkcie v zamestnaní
- environmentálna motivácia – ochrana prírody, tzv.zelené strediská
- motivácia dobročinnosti (Kasper 1995 : 28).

Predstava a postoje účastníka cestovného ruchu pôsobia na vnímanie skutočností a na vytvorenie obvyklého alebo rutinného vzťahu. Opakovaná potreba nevyvoláva zakaždým celý proces skúmania a hodnotenia alternatív s cieľom uspokojiť požadované predpokladané potreby. Klient sa častokrát rozhodne rutinne na základe už predchádzajúcich vnemov a prejavovaných postojov. Očakávanie klienta je teda ovplyvnené normami kvality služby, napríklad kategorizáciou ubytovacích zariadení. Klient môže byť ovplyvnený úzusom,

obyčajom, zvykom, ktorý je bežný v podnikoch cestovného ruchu a v neposlednom rade je ovplyvnený svojimi vlastnými skúsenosťami. Skúsený klient má predstavu o úrovni poskytovaných služieb za príslušnú cenu. Je nespokojný, ak služby nezodpovedali príslušnej cene alebo značke. Neskúsený klient je buď maximálne spokojný alebo maximálne nespokojný (Ďuríček 2001 : 35).

Očakávania klientov sú veľmi ťažko uchopiteľné a ťažko sa odhadujú. Aby sa predišlo sklamaniu klienta, mali by sme sa naučiť formovať očakávania účastníkov. Význam propagácie nespočíva len v nalákaní dostatočného počtu turistov na zájazd, atrakciu, ale aj vo formovaní ich očakávaní. Preto netreba propagáciu podceňovať.

3.2.2 Voľný čas ako základný faktor animácie a jeho aktívne využitie

Voľný čas je opak doby, keď musíme vykonávať nutnú prácu, keď máme povinnosti. Je to čas, keď si určitú činnosť môžeme ľubovoľne slobodne vybrať. Túto činnosť robíme radi, prináša nám pocit uspokojenia a relaxu. Pod pojmom voľný čas rozumieme čas na odpočinok, relaxáciu, rekreáciu, zábavu, záujmové činnosti. Z hľadiska detí a mládeže nepatrí do voľného času proces vyučovania a činnosti s ním súvisiace, základná starostlivosť o svoj vzhľad a o osobné veci, udržiavanie poriadku v domácnosti. K voľnému času nepatria ani činnosti zabezpečujúce biologickú existenciu človeka, ako jedenie, pitie, hygiena (Kolektív 2002 : 75,76).

Voľný čas je súborom činností, ktoré jednotlivec vykonáva podľa svojich preferencií, pre odpočinok alebo zábavu, prípadne pre rozvoj svojej informovanosti, osobnosti, dobrovoľnej sociálnej činnosti alebo tvorivých schopností vtedy, ak splnil svoje povinnosti v zamestnaní, rodinné a sociálne záväzky (Maráková 2002 : 67).

Človek sa vo voľnom čase venuje obľúbeným aktivitám. Pri výbere vhodnej záľuby treba byť deťom nápomocný. Deti ešte nemajú dostatok skúseností, nemajú taký prehľad vo všetkých oblastiach záujmových činností, preto potrebujú vedenie dospelých osôb. Podmienkou účasti je, aby toto vedenie bolo nenásilné, ponúkať by sme mali činnosti pestré a prítiažlivé, účasť na nich by mala byť dobrovoľná. Deti by si mali vyberať tieto aktivity podľa toho, k čomu inklinujú najviac, napríklad keď neradi športujú, tak ich neprihlásime do športového krúžku. Danú činnosť vyberáme aj na základe ich sociálnej a mentálnej vyspelosti a podľa charakteru výchovy. Deti majú relatívne veľa voľného času. A nie len my, ale aj spoločnosť by sa mala zaujímať, ako ho budú tráviť. Pretože kvalitná výchova detí vo voľnom

čase má preventívny význam, môžeme tak zabrániť zbytočnému túlaniu sa detí (Kolektív 2002 : 75,76).

Je dôležité, sme deťom vybrali vhodné aktivity, ktorým sa budú venovať vo svojom voľnom čase. Existuje mnoho delení aktivít. Všeobecne ich môžeme rozdeliť na aktivity:

- a) fyzické (šport, turistika, rybárstvo, motorizmus)
 - b) aktivity kultúrno-umelecké: receptívne (čítanie, sledovanie televízie, filmov, divadelných hier, počúvanie rádia)
 - c) interpretačné a kreatívne (literárna, výtvarná umelecká produkcia, hra na hudobnom nástroji a pod.)
 - d) aktivity vzdelávacie(mimoškolské formy vzdelávania, kurzy, samovzdelávanie)
 - e) aktivity spoločenské: formálne (v organizáciách), neformálne (schôdzky, oslavy, návštevy a pod.), hry, zberateľstvo
 - f) rekreácia, odpočinok
 - h) aktivity technické a manuálne (ručné práce, pestovanie kvetín, majstrovanie)
- (Blížkovský 1997 : 140).

3.2.3 Zákaznícke trendy a životný štýl účastníkov cestovného ruchu

Cestovný ruch, jeho charakter a rozsah úzko súvisí so životným štýlom a s bohatstvom krajiny cestovateľov. Vďaka technologickému pokroku majú ľudia viac voľného času, zvyšujú sa nároky na možnosti športu a rekreácie. Nastáva odklon od chatového trávenia víkendov smerom ku krátkodobým možnostiam oddychu priamo v meste a v jeho okolí. Zvyšujú sa nároky na pestrosť a kvalitu služieb, na intenzívne využívanie voľného času a na intenzitu zážitkov (Borovský 2008 : 17).

Spôsob života ľudí sa neustále mení, menia sa ich základné hodnoty a nároky na trávenie voľného času. Možnosti a spôsob využitia voľného času ovplyvňuje nielen charakter práce, ale aj postavenie človeka v spoločnosti, jeho záujmy. Každé stredisko cestovného ruchu si však určuje svoju špecifickú primárnu a sekundárnu ponuku. Nevyhnutnou podmienkou úspechu strediska na trhu cestovného ruchu je schopnosť postarať sa o voľný čas návštevníka využitím špecifických predpokladov strediska. Na základe stupňa vybavenosti strediska cestovného ruchu primárnou a sekundárnou ponukou je možné tvoriť zodpovedajúcu ponuku animačných aktivít (Trizmová 1996 : 125).

Ponuka animačných aktivít sa musí prispôbiť predovšetkým segmentu strediska, lebo v nemalej miere ovplyvňuje rozhodovací proces zákazníka pri kúpe rekreačného pobytu.

Animačné aktivity v stredisku sa majú tvoriť tak, aby uspokojili potenciálne potreby a želania zákazníkov.

Životný štýl ľudí v dnešnej dobe rozdeľujeme na aktívny a pasívny. Pasívny (konzumný) životný štýl je spojený s pasívnymi formami odpočinku. Ide prevažne o sedenie, vozenia sa, pozeranie, minimum svalovej práce, obyčajne doprevádzané konzumovaním nadmerného množstva potravy. Ústrednou hodnotou pre účastníka je pokoj, pohodlie, teda istá forma pôžitkárstva z nečinnosti. Je to filozofia prijímania ponúkaného, počkať na dobrú ponuku a potom sa rozhodnúť. Naopak aktívny životný štýl je založený na aktivite človeka orientovanej mnohými smermi. Pohyb, čulosť, vychádzky, športovanie a racionálne stravovanie sú základnou filozofiou jeho vyznávačov. Podstatnými hodnotami sú osobná výkonnosť, aktívne zdravie, teda forma pôžitku z činnosti. Tento typ človeka vie, čo je pre neho dobré, a preto to vyhľadáva. Práve tento typ účastníka cestovného ruchu je zaujímavý pre animačné služby. Vie, že voľný čas stojí peniaze, počíta s výdavkami tohto druhu s podmienkou, že mu to prinesie príjemné zážitky (Ďuríček 2001 : 14).

V trende je vyhľadávanie takých aktivít, ktoré sú spojené s „testovaním“ fyzickej alebo duševnej kondície. Ide o vyhľadávanie dobrodružstva, adrenalínu a zážitkov. Je to protiklad ku konzervatívnemu využívaniu dovolenkového času. Leňošenie pri vode sa pre určité skupiny účastníkov cestovného ruchu stáva nezaujímavým spôsobom trávenia voľného času (Borovský 2008 : 20).

3.3 Animácia a zážitková výuka ako nová forma práce s deťmi

Hra je odvekou prirodzenou súčasťou života človeka i ľudstva no zároveň je neoddeliteľnou súčasťou detských animačných služieb a zážitkovej výuky. Prostredníctvom hry sa deti učia tvorivosti, citlivosti, rešpektovaniu iných, pravidlám „fair play“, ale získavajú aj nové vedomosti a zručnosti. Nasledujúce podkapitoly popisujú hru ako základ animácie, prerozdeľujú hry a charakterizujú ciele a podstatu hier.

3.3.1 Hra ako základ animácie a zážitkovej výuky

Hra je prostriedok na to, aby sme svet, v ktorom žijeme, menili podľa našich potrieb a predstáv. Prostriedok, možnosť aj priestor stretnúť sa s inými ľuďmi pri spoločnom dobrodružstve objavovania svojich možností. Hra ako najprirodzenejšia súčasť je prítomná

v živote každého človeka i celého ľudstva od začiatku dejín. Ľudia sa hrali už v praveku, hrali sa v antike a hrajú sa dnes. Napriek množstvu vedeckých rozborov, opisov a štúdií hry doposiaľ neexistuje jedna všeobecne prijatá a záväzne platná definícia hry. John Huizinga hovorí o hre ako o dobrovoľnej činnosti, ktorá sa vykonáva v rámci pevne stanovených časových a priestorových hraníc, podľa dobrovoľne prijatých, ale bezpodmienečne záväzných pravidiel, ktorá má cieľ v sebe samej a sprevádzajú ju pocity napätia, radosti a vedomia iného bytia, než je všedný život (Križanová 2007 : 8).

Hra je výchovnou a vzdelávacou aktivitou a patrí k najobľúbenejším činnostiam vo voľnom čase. Je nenásilným prostriedkom, ktorý nás môže ovplyvniť. Učí nás poznávať život a utvárať si k nemu vzťah. Hra nás učí formovať vlastnú osobnosť, empatiu, asertivitu, prináša uvoľnenie, upevňuje zdravie a rozvíja zdravé sebavedomie. U detí mladšieho školského veku tvorí hlavnú náplň rekreačných a odpočinkových aktivít (Kolektív 2002 : 77).

Hra má byť interaktívna. Ak sa chce dieťa hrať, musí pôsobiť na predmet alebo inú osobu. To znamená, že sa musí do hry zapojiť, aby malo pocit pôsobenia. Táto činnosť je vzájomná. Dieťa, ktoré pasívne počúva alebo sa len prizera, sa nehra. Hra má byť slobodná, spontánna a bez nátlaku. Pedagóg v našom prípade animátor dieťa vedie, usmerňuje, nepriamo ovplyvňuje bez toho, aby to dieťa pociťovalo. Ak dieťa očakáva za činnosť odmenu, robí to len kvôli odmene, nehra sa. Ak maľuje na pokyn pedagóga, nehra sa. Avšak, ak si dieťa vybralo hru s kockami, ukladá si ich podľa veľkosti, hrá sa. Hra má byť zaujímavá a pre dieťa radostná. Pri hre má byť dieťa zaujaté svojou činnosťou a tá ho má pohlcovať. Pri detskej hre neexistujú žiadne správne odpovede a pravidlá. Neexistujú víťazi a porazení. Pri hre sú deti zaujaté procesom, pri ktorom všetko, čo robia, je prijateľné a prispieva k hodnote činnosti (Baďuríková 2001 : 7).

Hra má svoje formálne znaky: je slobodným konaním, môžeme ju kedykoľvek prerušiť alebo zanechať, je to dočasné konanie a zmena každodenného života, je uzavretá a časovo ohraničená a má svoj priebeh, môžeme ju kedykoľvek opakovať (Orieška 2002 : 89).

Zážitok je duševný stav, je vždy citovo zafarbený, stáva sa zdrojom osobnej skúsenosti. Zážitky pociťujeme neustále, hromadia sa po celý život a utvárajú jedinečné duševné bohatstvo každého človeka. Prežívanie je súborom, prúdom zážitkov s viac alebo menej výrazným citovým prízvukom. Poznáme poznávacie zážitky, ktorých odozvou je postoj, spôsob myslenia a citové zážitky, teda dojmy. Predmetom prežívania môže byť vonkajší svet, vnútorný stav vlastného organizmu alebo duševný stav vlastnej mysle. Charakter prežívania zážitku môže byť s pozitívnou, neutrálnou, alebo negatívnou odozvou. Pozitívna znamená buď naplnenie kladného očakávania, alebo prekvapivý, vhodný priebeh akcie.

Neutrálna odozva znamená nezájem alebo slabú motiváciu. Negatívna znamená nesplnenie očakávania alebo záporné prekvapenie z priebehu akcie (Kolektív 2002 : 77).

Pomocou zážitkovej akcie môžeme pôsobiť výchovne na účastníkov. Toto výchovné pôsobenie spadá do oboru zážitkovej pedagogiky (výuky). Zážitková pedagogika je pojem, ktorý nebol presne definovaný. Dôležité však je, že sa zameriava na schopnosti a postoje účastníka. Je postavená na dvoch základných princípoch: na učení sa prostredníctvom zážitku a na rozširovaní komfortnej zóny pomocou dobrodružstva. Zážitkovú výuku vystihuje čínske príslovie, ktoré hovorí: „ Povedz mi a ja zabudnem. Ukáž mi a ja si možno spomeniem. Zapoj ma a ja pochopím.“ (Pelánek 2008 : 21).

Medzi hrou a výukou je plynulý prechod. Sú hry, ktoré slúžia takmer na čistú zábavu a odreagovanie sa a sú typy hier, kde sa v procese hry môžu deti naučiť sebakontrolu, ovládaniu sa, no získať i nové vedomosti bez toho, aby mali pocit, že sa učia. Musíme mať jasno v tom, prečo účastníka vystavujeme zážitku a k čomu by mal zážitok slúžiť, nesmieme používať silné zážitky samoučelne. Cieľ zážitkových hier by mal sledovať prospech dieťaťa. Preto by sme mali dobre poznať potreby účastníka, aby sme vedeli zvoliť vhodnú hru(Pelánek 2010 : 12).

3.3.2 Rozdelenie a charakteristika jednotlivých typov hier

Základné delenie hier je na interiérové a exteriérové hry. Interiérové hry sa ďalej delia na verbálne a písomné hry. Podstata verbálnych hier spočíva v používaní jazykových komunikačných prostriedkov. Rozvíjajú pamäť, postreh, kombinačné schopnosti, schopnosť správnej reprodukcie, predstavivosť a pozornosť. Poznáme pamäťové, logické hry - rozvíjajú perцепčné a intelektové schopnosti, abstraktné hry umocňujú predstavivosť, kombinačné schopnosti, asociačné hry precvičujú schopnosť spájania pojmov a faktov na základe spoločnej vlastnosti objektov. Písomné hry majú veľmi bohatú škálu. Rozvíjajú logické myslenie, perцепčné schopnosti, schopnosť abstrakcie, asociácie a pod. Základom týchto hier je písomná alebo grafická príprava hry (Huizing 1971 : 23).

Exteriérové hry sú vhodnejšie pre výchovu k ochrane životného prostredia ako interiérové. Žiaci priamo v prírode môžu sledovať viazanosť jednotlivých skupín organizmov, väzbu na daný typ prostredia, druhovú diverzitu a pod. Mali by sme vybrať miesto, kde je viditeľný vplyv človeka. Práca so žiakmi v prírode pozitívne vplýva na ich psychiku a ľahšie sa vytvára kladný vzťah k nej. V závislosti na type prostredia delíme hry na:

1. Špecifické – sú viazané na určitý typ biotopu (lúčny, lesný biotop, biotop veľkých lúk a pod). Na základe vopred vypracovaného výskumu daného územia môžeme hru zamerať na rastlinné a živočíšne spoločenstvá, chránené rastliny a pod. Musíme vedieť, v ktorom ročnom období môžeme daný druh na danom území nájsť. Ekologická hra a súčasné pozorovanie môže prebiehať aj dlhodobejšie.
2. Nešpecifické - môžeme ich hrať kdekoľvek v prírode bez predprípravy. Herný plán ale musíme prispôbiť miestu a ročnému obdobiu. Výber a tvorba herného plánu závisí len od vedomostí a schopností vedúceho skupiny a od prostredia.

Najrôznejšie praktické príručky a zborníky hier uvádzajú triedenie hier podľa cieľa a priebehu aktivity v rámci určitého programu, stručne povedané ide o funkčné triedenie hier. V tomto triedení sa objavujú určité „ autorské“ odchýlky, ale v zásade môžeme stanoviť, ako základné funkčné skupiny tieto hry: zoznamovacie, hravé a zábavné súťaže, hry na dôveru rozvíjajúce komunikáciu a spoluprácu, hry a cvičenia v prírode, ekohry, záverečné hry a rituály, hry na reflexiu a záverečné hodnotenia (Križanová 2007 : 13).

Z praktického dôvodu sa v práci pridržam uvedeného delenia hier. Podstatou je uvedomiť si, čo je obsahom hry, aké má funkčné využitie, aby mohli byť jednotlivé aktivity zosúladené do cieľového programu. Ak zaradíme hru do výchovno-vzdelávacieho procesu, hovoríme už o didaktickej hre, ktorá má svoj cieľ, pravidlá, ktorá cvičí isté charakterové vlastnosti, schopnosti, zručnosti. Didaktické hry možno využívať pri vysvetľovaní, overovaní, upevňovaní učiva, ale aj na spestrenie vyučovania a motiváciu detí. Možno ich využiť aj v mimovyučovacom čase či rodinnom prostredí. Hra musí byť primeraná veku, musí zodpovedať úlohám výchovnej práce a tematickým celkom príslušného učiva. Didaktická hra je priamo konštruovaná tak, aby hravou formou rozvíjala poznávacie funkcie (Huizing 1971 : 24).

3.3.3 Podstata, ciele, znaky a prednosti učenia výchovy zážitkom

Pojem výchova zážitkom označuje také výchovné procesy a akcie, ktorých základom je princíp celostného účinku : zámerne a cieľavedome pedagógom (animátorom) pripravené činnosti vzbudzujúce emócie, podnecujúce konanie a umožňujúce bezprostredné učenie. Cieľom je najmä zvyšovať sebadôveru, zodpovednosť, odolnosť voči záťaži, rozvíjať tvorivosť, schopnosť spolupráce a spolupatričnosti. Tieto ciele sa môžu vytyčovať a dosahovať v rôznych prostrediach, napr.: v škole, v škole v prírode, mimo školy, v detských kluboch, v kultúrnom prostredí. Konkrétne pre túto prácu bolo zvolené prostredie školy

v prírode. Výchova zážitkom sa môže uskutočňovať v rozmanitých sociálnych skupinách a naplňovať rozmanitými prostriedkami, napr.: hrami všetkých typov, modelovými situáciami, tvorivými dielňami, diskusiami, fyzicky a psychicky náročnejšími aktivitami (Križanová 2007 : 96).

Výchova a učenie zážitkom je jav, ktorý sa v súčasnosti veľmi rýchlo rozvíja a rozširuje. V teoretickej podobe však nie je spracovaný v tak ucelenej podobe, aby ho odborná verejnosť prijala ako samostatnú pedagogickú disciplínu. Častokrát sa tento pojem zamieňa s pojmami výchova v prírode, výchova dobrodružstvom, výchova výzvou. Výchova vo voľnom čase má širšie obsahové vymedzenie, ale kladie rovnaký dôraz na zmysluplné prežívanie času ako výchova zážitkom. Rozdiel je len v tom, že výchova zážitkom môže nájsť uplatnenie aj v rámci školského vyučovania a výchovy. Výchova v prírode sa odlišuje najmä prostredím, v ktorom prebieha pedagogický proces. Kľúčové slovo je príroda ako prirodzené prostredie, ako živý dynamický organizmus, niečo, čo je bytostne spontánne, čo nemožno spútať. Výchova zážitkom kladie dôraz na zážitok, presnejšie na „zakotvenie“ prežitého v osobnej skúsenosti. Cieľom vo výchove zážitkom však nie je zážitok samotný, ten je len využitým prostriedkom pre všestranný a harmonický rozvoj osobnosti. Animácia ako metóda neprikazujúcej výchovy má so spomenutými koncepciami výchovy zážitkom zrovnateľné postupy, kroky i základné zložky pedagogického pôsobenia. Môžeme ju vnímať vo svojej podstate ako otvorenejší pedagogický proces. Na rozdiel od výchovy zážitkom v animácii sa dôraz kladie na vyvolanie zážitku. Dá sa povedať, že pri animácii je cieľom zážitok. Zážitok má zapôsobiť ako oživenie, výzva, podnet. Animácia je otvorejšia učebná situácia, ktorá viac naznačuje, než pomáha hľadať individuálny osobný zmysel zážitku (Križanová 2007 : 100).

3.4 Metodika animačného programu

Zabezpečiť hladký priebeh animačného programu nie je tak jednoduché, ako na prvý pohľad zdá. Výhodou je byť vždy pripravený a predvídať aj nepredvídateľné. Dôležitá je idea, téma, na ktorú sa pripraví originálny program pre deti, ktorý ich očarí. Ak je nápad hotový, je čas ho zrealizovať. Zabezpečiť nutné, teda materiálne, finančné, personálne prostriedky. V tejto časti práce dostanete stručný návod, ako postupovať pri zostavovaní animačného programu. Práca popisuje vhodný výber cieľovej skupiny, tvorbu animačného programu, organizačno inštitucionálne a personálne zabezpečenie. Tvorbu ceny a materiálne zabezpečenie má každá cestovná kancelária vo svojej réži.

3.4.1 Výber vhodného segmentu trhu a charakteristika jeho vlastností

Pri tvorbe animačného programu je dôležité vymedziť si, pre koho bude program a celkový produkt určený. Podstatou je vyšpecifikovať si segment trhu, na ktorý sa chceme zamerať. Čím je cieľová skupina účastníkov užšia, tým lepšie dokážeme odkáhnúť jej potreby a potom ich aj uspokojiť. Segment klientely je určitá skupina (podmožina) osôb so špecifickými vlastnosťami alebo záujmami z celej všeobecne danej skupiny ľudí. Pri tvorbe animačného programu sa nedá vyhovieť naraz všetkým skupinám ľudí. Treba si zvoliť jednu špecifickú skupinu, pre ktorú sa zostaví program na základe jej vlastností. Segmenty môžu byť rozdelené napríklad na základe demografických vlastností:

- a) Vek (deti, mládež, dospelí, mladší seniori, seniori, starší seniori)
- b) Rodinný status (slobodný, ženatý, vydatá, rozvedený)
- c) Životný cyklus (rodina bez detí, rodina jednotlivcov, mladá rodina bez detí, mladá rodina s deťmi, rodina s dospelievajúcimi deťmi,...)
- d) Pohlavie (muž, žena)
- e) Reč, jazyk
- f) Náboženstvo
- g) Zdravie (zdraví, mentálne zdravotne postihnutí ľudia , fyzicky zdravotne postihnutí,...) (Novacká 2010 : 37,38).

Pre túto prácu bol zvolený ako segment trhu detský klient slovenskej a rakúskej národnosti vo veku desať až dvanásť rokov. Z toho dôvodu sa ďalej budem venovať len tejto špecifickej skupine.

V tomto veku dieťaťa sa vyvíja svedomie a morálka a dieťa si začína vytvárať systém hodnôt. Hlavnou činnosťou je učenie a nie hra. Ak sa hrajú, tak sú to hry s pravidlami. Vnímanie dieťaťa sa ustáľuje okolo ôsmeho roku. Dieťa vníma detaily, má schopnosť decentralizácie, vie rozčleniť celok a potom jeho časti zmysluplne spojiť. V tomto veku sa zlepšuje jeho pozornosť, je stálejšia, zvyšuje sa koncentrácia pozornosti, vzrastá rozsah pozornosti, dokáže ju rozdeľovať. Aktívna (úmyselná) pozornosť prevláda nad spontánnou pozornosťou. Takéto dieťa má pestrú predstavivosť, ktorá je citotovo zafarbená. Pamäť dieťaťa sa rozvíja a prebieha na základe logického myslenia. Vzrastá aj rozsah pamäte, prevažuje logická a názorná pamäť, rýchlosť a trvácnosť zapamätania sa zväčšuje. Desaťročné dieťa má v slovnej zásobe približne 5400 slov. Okolo jedenásteho roku dieťa je schopné si vyvodzovať úsudky aj bez názornosti (Langmeier, Krejčířová 2006 : 120 - 140).

3.4.2 Základné princípy tvorby animačného programu a ich organizačno-inštitucionálne zabezpečenie

Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie znamená zabezpečenie vhodných podkladov na naplánovanie jednotlivých animačných aktivít počas pobytu detí, spracovanie programu podľa určitých kritérií, propagáciu a samotnú realizáciu. Pri realizácii už spomínaných záležitostí treba brať ohľad na nasledovné: na vek účastníkov, ich záujmy, ročné obdobie, materiálne zabezpečenie, ako i finančné možnosti. Ponuku animačných aktivít spracovaných formou animačného programu zabezpečuje organizátor. Pozícia ubytovacieho zariadenia ako organizátora týchto aktivít je všeobecne zrejmá. Organizátor naplánuje, spracuje, ponúkne a zrealizuje animačný program. Iná situácia nastane, ak úlohu organizátora prevezme iný subjekt, napr. jednocúčelové združenie podnikateľov, stále združenie podnikateľov, turistická informačná kancelária alebo organizácia štátnej správy (Orieška 2002 : 81).

Prvým krokom pri tvorbe samotného programu je výber témy a príbeh, ktorý sa prispôsobuje veku účastníkov (napr. rozprávková škola v prírode). Dôležité je, ujasniť si ciele tejto akcie. Chcem, aby sa deti vďaka animátorom len zabavili alebo ich chcem aj niečo naučiť? Pokiaľ si viem odpovedať na tieto otázky, môžem sa pustiť do výberu a skladaniu hier do programu.

Základným pravidlom pri tvorbe programu je „ Zákaz vydávať zákazy“. Toto heslo nám len pripomína, že ide o voľnočasové aktivity. Nie je vždy jednoduché riadiť sa v každej situácii týmto heslom. Pomôcť nám môže ak sa riadime východiskovými princípmi tvorby programu. Prvým princípom je spolupráca programu a pravidiel spolu s deťmi. Animátor má vopred pripravené aktivity, ale zároveň je schopný zistiť očakávania detí, a tak prispôbiť a upraviť svoju predstavu o programe podľa námetov detí. V prípade problémov sa môže animátor odvolať na to, na vopred dohodnuté pravidlá (Pelánek 2008 : 37).

Druhým východiskom je kvantitatívna vyváženosť programu a pestrosť obsahovej náplne programu, ktorá umožní prirodzene sa vyhnúť nude alebo naopak preťaženosti aktivitami a únave účastníkov programu. Dodržať tieto požiadavky vyváženosti a pestrosti ponuky uľahčuje rámcový plán činnosti. Vypracujeme si ho vždy vopred. Ide o tzv. osnovu programu na každý deň, prípadne na každú aktivitu. V pláne si vyznačíme hlavné, čiže vrcholové aktivity, ktoré tvoria základ programu. Z organizačného hľadiska je dôležité dodržať čas a termín konania týchto vrcholových aktivít programu. Jednotlivé aktivity do programu zakomponujeme tak, aby sa striedali jednak rôzne druhy činností, a jednak aj výdaj energie s možnosťami oddychu a uspokojenia. Takže tretím východiskom je vytvoriť takú

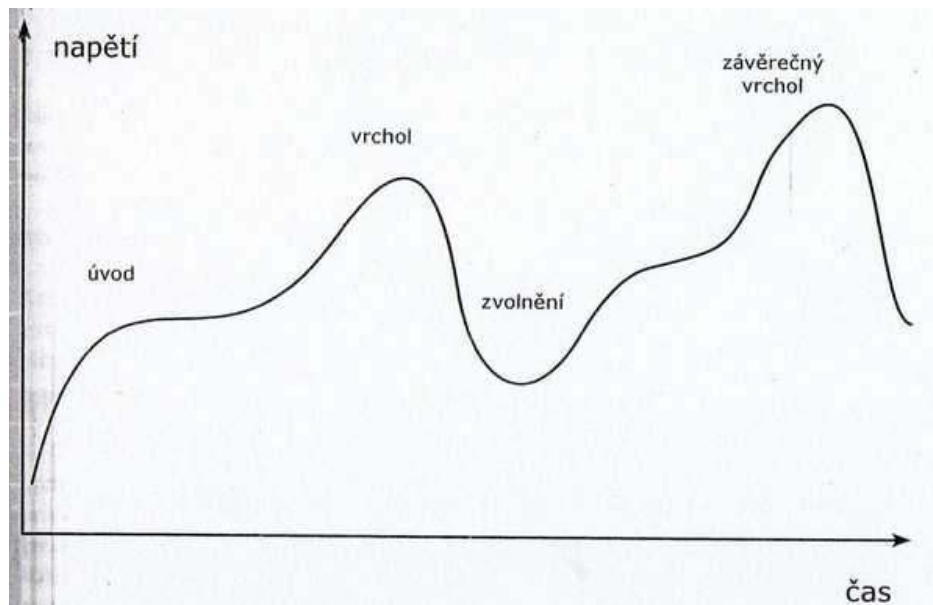
kombináciu zábavných, dobrozdružných a tvorivých aktivít, ktoré prinesú skupine zážitok a úspech (Pelánek 2008 : 37).

Aj dokonale pripravený plán, je ovplyvnený nepredvídateľnými okolnosťami, s ktorými je nutné počítať. Celý zmysel prípravy je v tom, aby sme počas akcie konali uvoľnene a pokojne. Aby sme celú akciu mohli spontánne prežívať ako udalosť, ktorá má pútavý dej, nie ako strnulú následnosť preorganizovaných činností, ktoré su vynútené. Preto pri tvorbe programu treba myslieť aj na tieto dôležité skutočnosti. Ďalej je nutné odpovedať si na nasledujúce otázky: čo v programe robíme, akí ľudia sa programu zúčastnia, ako program robíme, kedy program robíme, čo je to programová situácia, máme vhodne vybrané prostredie programu, aké potreby a pomôcky (vybavenie) program vyžaduje. Každý jeden program by mal spĺňať tieto požiadavky: mal by byť vopred a detailne pripravený alebo predvídateľný, dôkladne poznať prostredie, poznať know how - ako na to v prítlačlivom programe (čo daný program v ľuďoch vyvoláva, ako dlho trvá, aké má pravidlá, aký je optimálny počet účastníkov, aké je optimálne prostredie pre jeho realizáciu, aké pomôcky a rekvizity vyžaduje), znalosť rizík, čomu sa treba vyhnúť (slabej motivácii, útlmu záujmu, nepochopeniu pointy, nepochopeniu pravidiel, chaotickému priebehu, možnostiam zranení a úrazov), mali by sme ovládať spôsoby "zahriatia na hru" - príprava účastníkov na program. Ideálne je, keď sa vopred pripravili názorné tabuľky s programom na každý deň. Obsahujú časový harmonogram a k nim sú priradené činnosti a osoba, ktorá je zodpovedná za program.

Prehľad denného programu zverejníme na tabuli najneskôr večer pred konaním podujatí. Tebuľa by mala byť umiestnená na dobre viditeľnom mieste, ktoré je komunikačnou križovatkou. Na mieste kadiaľ každý prechádza, a tak si všimne oznam. Táto križovatka môže slúžiť ako stretávací bod pred začiatkom programu hry. Toto miesto si tematicky pomenujem, aby sa vrylo do pamäte detí ((Pelánek 2008 : 38).

Logika skladby programu je väčšinou dôležitejšia ako logika príbehu. Radšej upravím motivačný príbeh, než by som porušovala dramaturgické pravidlá. Dramaturgiu môžeme zjednodušene znázorniť pomocou krivky akcie (vid' diagram 1). Táto krivka znázorňuje celkovú atmosféru v skupine. Akcia by mala postupne gradovať, pretože dlhodobá gradácia je neudržateľná. Asi v polovici akcie je vrchol, po ktorom nasleduje zvoľnenie. Záver akcie by mal stúpať do ďalšieho vrcholu. Akcia by mala mať nie len gradáciu, ale aj rytmus.

Obr. /Schéma č. 1

Zdroj diagramu Pelánek 2010 : 70

Nemali by sme na deti „chflit“ jednu hru za druhou. Preto medzi hry zámerne zaraďujeme aj pauzy, ktoré dajú možnosť vyniknúť ostatným aktivitám. Takouto pauzou môže byť prestávka na jedlo, WC. Tieto prestávky by mali byť v pravidelnom čase. Na začiatok akcie zaraďíme súťaživé hry, jednoduchšie na pochopenie s vysokým tempom. V tejto fáze plánujeme kolektívne hry, pri ktorých sa vytvorí skupina, tzv. tímový duch. Ku koncu akcie môžeme zaraďiť hry komplikované či menej štrukturované a zároveň hry orientované na jednotlivca. Uprednostňujeme spoluprácu pred súťažením s voľnejším tempom. Na úplný záver sa vrátíme ku kolektívnym hrám (Pelánek 2008 : 70).

Pri skladaní programu najskôr určíme, aký typ hry by mal prísť na rad, v akom čase, ako by mala byť hra zameraná, čo by malo byť jej cieľom. Až potom, keď máme postavený program na tejto abstraktnej úrovni, hľadáme konkrétne hry, ktoré spĺňajú naše požiadavky. Pokiaľ nepoznáme takú hru, ktorá by koncepcne zapadala do programu, pokúsime sa vymyslieť novú. Ani známe hry nepreberáme automaticky, ale upravujeme ich podľa špecifických potrieb (Pelánek 2008 : 71).

Pri skladbe denného programu dodržiavame základné pravidlá, ktoré hovoria, že ráno a doobeda dávame prednosť pohybu nad vážnymi hrami. Poobede by mali byť v programe hry na myslenie, diskutovanie a tvorenie. Na večer plánujeme hry s tajomnou atmosférou, s vážnou tematikou alebo akčné hry v teréne, ako napríklad hľadanie pokladu. Tesne po jedle nasledujú fyzicky menej náročné hry zamerané na manuálne tvorenie (Pelánek 2008 : 72).

Štruktúra programu počas týždňa vyplýva z intenzity týždennej výkonnosti. Programovo drží pokope na základe spojitých „pointy, idey, nápadu“, tvorí ju podrobný rámec denných rytmov. Štruktúra dňa vyplýva z intenzity : dennej výkonnosti, z ktorej vyplýva režim dňa a hodinovej výkonnosti, z ktorej vyplýva dĺžka a striedanie programov. Intenzita týždennej výkonnosti je viazaná na programovú náplň a prirodzený vývoj skupiny. Prvý vrchol je niekoľko dní od začiatku akcie (3.-5. deň – vtedy obyčajne vrcholí únava). Úplný vrchol je pred ukončením akcie v piatok. Denná výkonnosť má tri vrcholové a dve útlmové doby. Výkonnostný vrchol je medzi desiatou a jedenástou hodinou doobeda. Druhé doby pozornosti sú okolo štvrtej a ôsmej poobede, útlmová doba je poobede okolo jednej a po večierke, okolo jedenástej hodine večer. Pokiaľ sa riadime týmito faktami, dokážeme dobre predvídať.

3.4.3 Personálne zabezpečenie, osobnosť animátora

K základným podmienkam zabezpečenia animačných aktivít patrí kvalitný personál. Vo všeobecnosti je ľudský faktor najdôležitejším predpokladom úspešnosti pri produkcii výkonov v cestovnom ruchu, pretože služby sa väčšinou produkujú v priamom styku s hosťom. Pri tvorbe animačných aktivít v zariadení cestovného ruchu tvorí súčasť personálu zainteresovaného na animácii manažér voľného času. Priamo v styku so zákazníkom je potom animátor, ktorého účinkovanie môže priamo ovplyvniť úspech alebo neúspech animačnej aktivity (Orieška 2002 : 38).

Vedy o človeku definujú osobnosť ako jedinečnú ľudskú bytosť, ktorej biologické a psychické danosti ovplyvňujú jej sociálne podmienky a vzťahy. Táto definícia nám posluží ako osnova postupu pri opise osobnostného profilu animátora. Animátor je profesia, ktorá kladie na človeka veľmi vysoké a rôznorodé nároky. Na jednej strane si vyžaduje univerzálnosť, všestrannosť vedomostí, záujmov, schopností, zručností a súčasne na strane druhej je potrebná aj špecializácia a vysoká odbornosť v niektorej oblasti ľudských činností. Medzi žiaduce psychické osobnostné predpoklady profesionálneho výkonu animátora určite patrí psychosomatická a psychomotorická zdatnosť, tolerancia, sebaovládanie, vnímavosť, vyrovnanosť, trpezlivosť, optimizmus, zmysel pre humor (Križanová 2007 : 118).

Jednou z vlastností animátora by mala byť tvorivosť, pretože zohráva dôležitú úlohu pri práci animátora. Metódy rozvíjajúce tvorivosť umožňujú efektívnejšie komplexne rozvíjať osobnosť človeka (Čechová 2006: 24).

Animátori sa špecializujú na činnosti, ktoré vykonávajú, napr. na šport, gymnastiku, hudbu, tanec, výtvarné umenie, starostlivosť o deti a pod. Práca animátora si preto vyžaduje náležité odborné vzdelanie. Interne alebo externe by profesiu animátora mali vykonávať len od prírody talentovaní, dobre vzdelaní, telesne a duševne trénovaní a pozitívne orientovaní ľudia. Animátor, podobne ako manažér voľného času v hoteli alebo manažér strediska, musí spĺňať odborné predpoklady. Musí byť nielen vedúcim podujatia, ale aj pedagógom (detí a dospelých), psychológom, znalcom krajiny, poradcom aj dôverníkom. Okrem toho má byť vecne a sociálne kompetentný, schopný plánovať a organizovať, ovládať cudzie jazyky (Ďuríček a kol. 2001 : 276).

Podľa R. Černáka by sa v ideálnom prípade animátorom mal stať mladý človek bez záväzkov, ktorý rád študuje, cestuje, ovláda aspoň jeden svetový jazyk a ľahko nadväzuje nové kontakty (<http://www.prostaff.sk/sk/Animator.alej>).

Úlohou animátora je vytvárať vhodné podmienky na aktívne využitie voľného času počas dovolenkového pobytu v stredisku cestovného ruchu. Jeho základným poslaním je zabezpečiť, aby paleta ponuky animácie obohatila dovolenkový pobyt. Animátor má sprostredkovať hosťom uvoľnenie od každodenného stereotypu a zábavu, možnosti komunikácie s ostatnými dovolenkármi a ponúknuť hosťiteľskú krajinu alebo región, aby sa dovolenka stala zážitkom. Animátor je pracovníkom, ktorý bez obmedzení vykonáva svoju službu medzi hosťami, nachádza sa priamo v centre kolektívu, o zábavu ktorého sa má postarať (Ďuríček a kol. 2001 : 277).

Z uvedeného sa môže zdať, že na jedného človeka je to priveľa požiadaviek. V konečnom dôsledku musí animátor ako jedna osoba zvládať fungovanie, vystupovanie vo viacerých úlohách. Autori odbornej literatúry sa zhodujú na šiestich profesijných rolách animátora. Prvou rolou je animátor ako diagnostik, ktorý rozoznáva a skúma potreby svojich zverencov, úroveň a možnosti rozvoja ich intelektu, citov a zručností. V tejto úlohe animátor obстоjí, pokiaľ má znalosti z pedagogických, psychologických diagnostických metód a metodológie. Druhou rolou animátora je rola poradcu, kde radí ako optimálne využívať čas, vplýva na pestovanie správnych návykov v režime dňa, na odstraňovanie zlozvykov v sfére povinností, ale aj v sfére dobrovoľnosti. V tejto sfére sú cenné znalosti z teórie telesnej výchovy, teoretická príprava aj praktické skúsenosti v oblasti formovania psychických funkcií, spôsobilosť pedagogickej komunikácie a persúázie. Animátor ako podnecovateľ umožňuje a podporuje komplexný a individuálny rozvoj osobnosti vo všetkých rovinách (myslenie, city, zručnosti), rozvoj jedinečných vlôh, schopností, nadania, podporuje sebazpoznávanie a sebarealizáciu. V tejto úlohe pomáhajú animátorovi znalosti z teórie

výchovy, hier, metodiky záujmových činností, vývinovej a pedagogickej psychológie, psychológie osobnosti. Štvrtou rolou je rola stroju situácií, ktoré vyvolávajú príjemné a podnetné pocity, uľahčujú prekonávanie problémov, prijatie v skupine, umožňujú zážitky z úspechu. Splnenie tejto úlohy animátorovi uľahčujú poznatky zo sociológie, znalosť a spôsobilosť používania metódy transakčnej analýzy¹. Animátor ako organizátor činností sprostredkúva aktivity, ktoré umožnia oddych, zharmonizovanie, zábavu, rozvoj individuálnych záujmov, sebvýchovu. Na to, aby animátor zvládol túto úlohu, musí mať poznatky z pedagogiky voľného času, pedagogickej komunikácie, manažérske a organizačné zručnosti. Poslednou rolou animátora je rola koordinátora s uplatnením vo všetkých vyššie spomenutých profesionálnych úlohách. Animátor zodpovedá za primerané zloženie a za hladký a úspešný priebeh aktivít a vystupuje ako šéf dobrej nálady. Pritom mu pomôže znalosť a praktické uplatňovanie relaxačných metód, schopnosť nadhľadu a pozitívneho sebaorganizovania (Križanová 2007 : 119).

Pretože žiadna osoba nemôže splniť požiadavky všetkých druhov kvalifikácií, animácia vo väčších zariadeniach vyžaduje tímovú prácu, v strediskách je samozrejmosťou. Každý animátor musí mať preto osobnostné a odborné predpoklady, záujem a požadovaný stupeň poznania problematiky. Len zohraný tím odborníkov môže zabezpečiť úspešné animačné programy. Počet hostí pripadajúcich na jedného animátora závisí od druhu vykonávanej činnosti, obyčajne ide o dvadsať hostí. Animačný tím tvoria zvyčajne tri skupiny animátorov - stáli animátori, dočasní (pomocní) animátori a hosťujúci animátori. Spoluprácu stálych animátorov usmerňuje vedúci animátor. Vedúci animátor spracúva programy animačných aktivít, riadi a koordinuje ich plnenie, každodenne ráno organizuje pracovné stretnutia všetkých členov animačného tímu s cieľom prediskutovať plánované aktivity daného dňa. Vo väčších tímoch má vedúci animátor svojho asistenta, ktorý mu pomáha pri plnení úloh (<http://www.prostaff.sk/sk/Animator.alej>).

Dočasní animátori pracujú v stredisku cestovného ruchu kratšie obdobie, zvyčajne počas prázdninových mesiacov (4 - 10 týždňov). S vykonávaním funkcie animátora majú menšie skúsenosti, prevažne ide o začínajúcich animátorov. Z uvedeného dôvodu vypomáhajú stálym animátorom pri aktivitách hlavne detskej a športovej animácie. Pracovné podmienky majú identické ako ich stáli kolegovia, ich odmena za vykonanú prácu je však podstatne nižšia. Hosťujúcimi animátormi sú krátkodobí pôsobiaci zamestnanci, obyčajne hosťujúci

¹ Transakčná analýza je metóda na skúmanie spôsobov, ako ľudia reagujú a ako ovplyvňujú správanie jedného k druhému. Tento analytický prístup vyvinuli v 60tych rokoch 20.storočia psychiatri Eric Berne a Thomas Harris.

umelci (herci, speváci, tanečníci a pod.) alebo profesionálni športovci. Členmi animačného tímu sú len krátke obdobie (1 -2 týždne). Hlavným účelom ich pôsobenia je zatriktívniť pobyt účastníkom cestovného ruchu svojou prítomnosťou a činnosťou, zároveň pôsobia akvizične na zvyšovanie návštevnosti zariadenia (Ďuriček a kol. 2001 : 278).

V zariadeniach cestovného ruchu na Slovensku, ktoré ponúkajú služby voľného času a animácie, sa postupne vykryštalizovali požiadavky kladené na osobnosť animátora: vek (nad 18 rokov), dobrý zdravotný stav, ukončené minimálne stredoškolské vzdelanie, vítané je vysokoškolské odborné, prípadne univerzitné vzdelanie, praktické skúsenosti - prax v činnostiach vykonávaných vo voľnom čase a s prácou v hoteli (Orieška 2003 : 54).

D. Križanová popisuje v diele Teória a metodika animačných činností ako by mal vyzeráť ideálny profil animátora. Ideálny vek animátora je 22 – 25 rokov. Má ukončené stredoškolské a vyššie odborné vzdelanie ako učiteľ, vychovávateľ, kultúrno-výchovný alebo sociálny pracovník, športový tréner, prípadne stredné všeobecné vzdelanie, doplnené špecializáciou v niektorom z umeleckých odborov (tanec, hudba, výtvarné umenie, ...). Má upravený a sympatický výzor, príjemný hlas, dobré vyjadrovacie schopnosti. Je tolerantný, otvorený, trpezlivý, optimistický, aktívny, zdravo sebedomý, samostatný, spoločensky angažovaný. Živo sa zaujíma o ľudí, ľahko nadväzuje nové kontakty a je pripravený spolupracovať. Životné a služobné skúsenosti, organizačný talent i technicko-remeselná zručnosť, znalosť spisovného jazyka a dvoch cudzích jazykov dokresľujú podobu tohto ideálu (Križanová 2007 : 115).

3.4.4 Materiálne a technické zabezpečenie animačného programu

Materiálne zabezpečenie služieb animácie predpokladá existenciu vhodných a kapacitne postačujúcich priestorov, prípadne špeciálnych zariadení a obstaranie potrebných pomôcok na vykonávanie konkrétnych aktivít v strediskách cestovného ruchu. Môže ísť o priestory v exteriéri alebo interiéri (Orieška 2002 : 79).

Cestovná kancelária si zväčša volí také rekreačné strediská, ktoré sú na odľahlejších miestach pri lese alebo lúke. Dôvodom je bezpečnosť detí a zároveň vhodný priestor na hranie hier. Ideálna situácia nastane pokiaľ príde animátor o deň skôr na ubytovacie zariadenie a zoznámi sa s okolím ubytovacieho zariadenia. Tejto témy sa dotknem len okrajovo, nakoľko túto časť zabezpečje cestovná kancelária.

Niektoré animačné aktivity vyžadujú materiály nevyhnutné na ich vykonávanie. Najnáročnejšími sú tvorivé činnosti, vzdelávanie, poznávanie a objavovanie. Vyžadujú

rôznorodé pomôcky, napríklad na vykonávanie ručných prác alebo zabezpečenie prenájmu audiovizuálnej techniky, pokiaľ ňou nedisponuje zariadenie poskytujúce priestor (ateliér) a ani stredisko cestovného ruchu (Orieška 2002 : 80).

Úlohou animátora je pripraviť rekvizity a pomôcky pre jednotlivé hry. Cestovná kancelária je povinná zabezpečiť tzv. hrubý materiál (napr. farebné papiere, nožnice, pastelky, lepiacu pásku, špagát, krepový papier, rôzne druhy látok).

Cestovná kancelária by mala mať pripravené darčeky pre deti, upomienkové predmety a diplomy. Najlepšie je, ak sa v areály nachádza malý obchod. Deti radi kupujú darčeky kamarátom a rodičom. Priaznivo pôsobí, ak má usporiadateľ pripravené darčeky pozornosti, napr. tričko, kľučenky, poháre s logom alebo znakom cestovnej kancelárie. Cestovná kancelária by mala zabezpečiť aj darčeky v podobe sladkostí ako výhru v posledný deň pobytu.

4 ANALÝZA PODMIENOK NA VYTVORENIE A REALIZÁCIU JAZYKOVEJ ŠKOLY V PRÍRODE

Základom prípravy nového produktu pre cestovnú kanceláriu Bombovo je kvalitná analýza samotného podnikateľského subjektu, cestovnej kancelárie. Výstupom analýzy cestovnej kancelárie je swot analýza, ktorá popisuje silné a slabé stránky, ako aj príležitosti na trhu cestovného ruchu. Pre úspešné pôsobenie na trhu musí podnik poznať nielen potreby zákazníkov a trhu, ale aj príležitosti a ohrozenia, ktoré tento trh prináša. Inovačná schopnosť je v súčasnosti považovaná za ultimatívnu podmienku konkurencieschopnosti všetkých druhov firiem. V meniacom sa podnikateľskom prostredí, ktorého hnacou silou sú stále náročnejšie požiadavky zákazníkov, rast ponuky a služieb, a tým aj vyššia konkurencia na trhoch, technologický rozvoj a globalizácia podnikania, sú inovácie prostriedkom zvládnutia zmien. Návrh nového produktu sa zameriava na odstránenie slabých stránok produktu cestovnej kancelárie Bombovo a na rozvinutie jeho silných stránok, pričom vychádza z reálnej situácie na trhu cestovného ruchu a prihliada na konkurenciu. Cieľom je navrhnúť konkurenčnú stratégiu a nový produkt tak, aby oslovil vybranú cieľovú skupinu, teda konečného spotrebiteľa.

4.1 Prieskum trhu cestovného ruchu

Výskum trhu je prakticky vždy spojený priamo či nepriamo so spoznávaním potrieb, požiadaviek či iných prejavov chovania sa spotrebiteľa alebo kupujúceho. Z toho dôvodu sa v tejto podkapitole nachádza charakteristika klienta. Pokiaľ vie animátor vopred očakávať správanie klienta, je v určitej výhode. Dobrý manager dokáže na základe poznania profilu, potrieb potenciálneho klienta a konkurencie vyprodukovať taký produkt, ktorý natoľko osloví klienta, že sa preň rozhodne. Ideálna situácia nastáva, pokiaľ je tento produkt trvalo udržateľný na trhu cestovného ruchu.

4.1.1 Charakteristika detskej cestovnej kancelárie Bombovo

Na trhu cestovného ruchu na Slovensku sa nachádza mnoho subjektov, ktoré ponúkajú služby detskej animácie a pripravujú pre školy tzv. školy v prírode. Niektoré pôsobia na trhu

kratšie, iné pomerne dlhý čas. Pre dipmimovú prácu boli zvolené tri najväčšie detské cestovné kancelárie, ktoré ponúkajú zväčša podobné služby.

Bombovo je detská cestovná kancelária, ktorá bola založená v roku 1997 manželským párom. Ich mottom je „všetko najlepšie deťom“ a cieľom je ponúknuť deťom program plný zážitkov, zábavy, pohody a smiechu. Receptom na úspech sú originálne komunikácie, prvky samohodnotenia, zásada fair play, individuálny prístup, bohatý program, zážitková pedagogika. Bombovo ponúka komplexné služby ako letné tábory, školy v prírode, programy pre firmy, rôzne sústreďenia, pobyty pre rodiny s deťmi, lyžiarske a plavecké kurzy. Bombovo spolupracuje s ôsmymi rekreačnými a ubytovacími zariadeniami rôznej kategórie. Nachádzajú sa medzi nimi kvalitné hotely, ale aj jednoduchšie účelovo zariadené rekreačné strediská. Ponuka škôl v prírode je naozaj široká. Školy v prírode s animačným programom sú Čarovná Artlantída, Cestujeme s tetou Sfingou, Ahoj kamoši nikto neleňoší, Cestovinky bombovinky, Fun dinosauria, Žblnky vlnky. Bombovo ponúka aj školu v prírode s poznávacím programom. Názvy jednotlivých škôl v prírode sú veľmi atraktívne pre detského návštevníka a dokážu ho vtiahnuť do hier tak, že zabudne na okolí svet. Dôvotom je fakt, že za každým programom sa skrýva v prvom rade pútavý príbeh. Či je to už Olympáda Asterixa a Obelixa alebo príbeh Kráľa Artuša, hry v ňom navzájom tematicky súvisia a celý program tak nadobúda zmysel. Úspešnosť cestovnej kancelárie súvisí aj s dobrým výberom personálu, v tomto prípade animátorov. Bombovo venuje každoročne svoju pozornosť vyhľadávaniu a zaškolovaniu animátorov. Na školení sa animátori naučia hrať jednotlivé hry a nadobudnú znalosti aj z oblasti vedenia detí a komunikácie. Toto považujem za pozitívny fakt, ktorý prispieva k celkovej kvalite ponúkaných produktov cestovnej kancelárie. Ceny škôl v prírode sú primerané a konkurencie schopné, v priemere na dieťa 78 eur.

4.1.2 Analýza konkurenčného prostredia

Cestovná kancelária Fantázia sa zaoberá organizovaním škôl v prírode, letných táborov a rôznych podujatí pre deti od roku 2001. V škole v prírode sa deti ráno učia, po obede sa hrajú. Denný program školy v prírode je zostavený flexibilne, vždy s ohľadom na vyučovací proces a aktuálne počasie. Výhodou cestovnej kancelárie Fantázia je, že zabezpečuje kompletne materiálne vybavenie, potrebné na dopoludňajšiu výučbu a celý popoludňajší program. V popoludňajších hodinách ponúka širokú ponuku aktivít. Dieťa si môže zostaviť program podľa „svojej chuti“. Každý deň sa volí aktivita zo štrnástich klubov. Denne prebiehajú rôzne súťažné hry, po večeri na deti čaká zábavno-spoločenský program.

Večer si môže každý vybrať medzi diskotékou a premietaním rozprávok a filmov pre deti v kine Fantázia, čo považujem za inovatívne. Fantázia ponúka okrem klubov aj pomerne široký program : Klobúkovácia; Hľadáme chlapca a dievča Fantázie; Superstar; Tipovačka; Miss a Mister Fantázie; Fantázia má talent; Let`s dance; Olympijské hry; Traf to!, Jarmok; Zábavné podnikanie; Strašidelná noc; Tombola; Ohňostroj; Karneval; Výlet do Trenčianskych Teplíc, Neptúnove hry, Tajomstvo lesa. Cestovná kancelária má k dispozícii dve rekreačné strediská. V každom stredisku je program a cena rovnaká. Ubytovacie zariadenia sú pomerne jednoduché a účelovo zariadené, čo môže byť nevýhodou v prípade náročnejšieho klienta. Cena za 5 dní / 4 x nocľah je 78 eur. V cene nie sú zahrnuté výlety a cestovné náklady.

Cestovná kancelária Slniečko vznikla v roku 1996 ako agentúra Slniečko so sídlom v Trenčíne. Táto cestovná kancelária ponúka školy v prírode, lyžiarske výcviky a detské letné tábory na Slovensku i v zahraničí. K dispozícii majú osem rekreačných stredísk, z toho dve sú v zahraničí. Ubytovacie zariadenia sú tvorené penziónmi a hotelmi na dobrej úrovni. Prezentujú sa ako najlepšia detská cestovná kancelária na Slovensku. Na ich web stránke sa však nedozviete, aký animačný program ponúkajú, iba toľko, že je zameraný na spoznávanie lokality. Web stránka je však prehľadná, inovatívna a zábavná. V prípade záujmu vám pošlú katalóg s ponukou na letné tábory. Tento katalóg je profesionálne a pútavo spracovaný. Názvy detských letných pobytov sú veľmi aktuálne (napr. Superstar, Talentmánia). Ponuka je veľmi široká a celkovo pôsobí, že je marketingovo dobre prepracovaná. Cestovná kancelária Slniečko poskytuje pre svojich animátorov tiež vzdelávacie školenia, aby zvýšila kvalitu svojho personálu. Cena šesťdňového pobytu stojí od 78 do 81 eur a v cene nie je zahrnutý animačný program a doprava. Výhodou oproti iným cestovným kanceláriam je, že dieťa dostane na pamiatku tričko s logom. Cena na žiaka za animačný program je 20 eur. Pre stálych klientov ponúkajú vernostnú zľavu 3 eurá na žiaka, čo môže byť dobrou motiváciou pre potenciálneho klienta.

Alternatívna škola v prírode Tralaland vznikla v roku 1998. Tralaland disponuje jedným areálom, kde sa konajú všetky školy v prírode, čo môže byť nevýhodou, v prípade, že chce dieťa zakaždým spoznať nové miesto. Snahou tejto školy v prírode je umožniť pobyt v priestoroch „detskej republiky“ i takým deťom, ktoré počas letných prázdnin túto šancu nemajú. Žiaci nebudú sedieť na svojich miestach v škole, na ktoré sú zvyknutí, ale celý vyučovací proces môžu realizovať v prírode kremnických vrchov. Tralaland je spolková republika, ktorá má svoje hranice, prezidenta, parlament, vládu i ústavu, hymnu, banku, poštu, vlastné peniaze, štátny sviatok. Občianstvo v Tralalande povyšuje dieťa z pasívneho objektu rekreácie na rovnocenného partnera dospelých. Vyplývajú z toho aj isté etické princípy a

normy, najmä zodpovednosť za vlastné činy a správanie, nová kvalita medziľudských vzťahov, komunikácie, empatie, ohľaduplnosti a tolerancie. Všetko toto sa premieta v programe, ktorý pripravili a neustále inovujú ministri a guvernéri Tralalandu. Námet je zaujímavý, no už pri druhej návšteve menej lákavý. Denne sa koná množstvo aktivít: výtvarný ateliér - divadelná Thália - Tralavízia - Rádio Tralaland - Tralalandoviny - tanečné štúdio - lukostreľba - jazda na koni a práca v Tralaranči - lanové centrum - jojo a diabolo - člnkovanie - vybíjaná/ringo - pletenie náramkov priateľstva a práca s drôtom - turistika - futbal/floorball - tenis - kolektívne športové hry - trampolína. I napriek tomu sa môže stať, že bude program stále o tom istom a prestane byť pre deti zaujímavý. Tralaland sa snaží vytvoriť dobré zázemie pre animátorov. Ich cieľom je, aby boli animátori ako jedna rodina, čo môže byť motiváciou pre animátorov.

Ani jedna cestovná kancelária neponúka jazykové školy v prírode.

4.2 Analýza profilu rakúskeho klienta

Z predchádzajúcich kapitol je známe, že pokiaľ chceme uspokojiť potreby klienta je nevyhnutné ich najskôr poznať. Na to, aby bol produkt jazyková škola v prírode použiteľný v praxi, je dôležité poznať potenciálneho klienta. V tomto prípade ide o slovenského a rakúskeho klienta. Tým, že je rakúsky návštevník zahraničný klient disponuje špecifickými vlastnosťami a očakávaniami, ktoré treba vopred odhadnúť. Z toho dôvodu sa táto podkapitula venuje charakteristike profilu rakúskeho návštevníka a jeho národnej kuchyne.

4.2.1 Charakteristika Rakúskeho návštevníka

Slovenská agentúra pre cestovný ruch zverejnila v júni 2009 informáciu o návštevníkoch Rakúska na Slovensku a o situácii na trhu cestovného ruchu.

Rakúšana považujeme vo všeobecnosti za pomerne náročného klienta najmä, čo sa týka kvality služieb (gastronómia, čistota prostredia, ochota a postivosť personálu). Cestovanie je významnou súčasťou ich života, sú zvyknutí cestovať niekoľkokrát do roka na krátkodobejšie výlety. Naši rakúski susedia chcú mať všetko garantované, neradi improvizujú, na cestu sa pripravujú. Hlavnou motiváciou je spoznávať a objavovať nové miesta, pritom sa príjemne cítiť, pochutnať si na dobrých jedlách. Najčastejšou vekovou skupinou, ktorá navštevuje Slovensko, sú seniori. Táto skupina návštevníkov má dostatok disponibilného voľného času a finančných prostriedkov, má ochotu absolvovať niekoľko výjazdov počas roka. Rodiny s deťmi tvoria užšiu skupinu návštevníkov Slovenska. Organizovane cestujú

najmä v prípade podnikových zájazdov, radi sa zúčastňujú dlhších aj 14-dňových pobytov. Motívom návštevy je poznávacia turistika, najmä organizovaná, hlavne do Bratislavy okolia, do Vysokých Tatier a na Spiš. Zaujíma ich aj kultúrna turistika do Bratislavy, organizovaná a individuálna cykloturistika, ako aj pešia turistika, poľovníctvo a rybárstvo. Mládež a teenageri tvoria najužšiu skupinu návštevníkov (http://new.sacr.sk/fileadmin/user_upload/zahr-zastupenia/at/RAKUSKO-aktualna_situacia_09.pdf).

SACR uvádza aj hodnotenia týchto návštevníkov. Medzi pozitívne hodnotenia rakúskych návštevníkov Slovenska patria : nižšia cenová úroveň v porovnaní s cenami v Nemecku, imidž kúpeľníctva, pomerne zaujímavé spektrum turistických cieľov (príroda, história), väčšinou pozitívne skúsenosti (vlastné a sprostredkované), priateľskosť v osobnom kontakte s cudzincami, z časti gastronómia, vstup do EÚ, vstup do Schengenského priestoru, vstup do Eurozóny. Je dôležité upozorniť aj na negatívne názory návštevníkov Rakúska. K takýmto negatívam patria: jazyková bariéra (napr. info na autobusových a železničných staniach, ...), hygiena (ubytovacie a reštauračné zariadenia, verejné toalety, ...), úroveň a ponuka služieb, úroveň dopravnej infraštruktúry, nekomplexné služby (chýbajú tzv. doplnkové služby), nedodržanie dohodnutých podmienok (doplnkové služby, ceny...), obavy z kriminality (krádež a vykrádanie áut), nedostatočná, profesionalita v službách, neústretovosť, nezdvorilosť, neprehľadné ceny za taxi-služby (Bratislava), malicherná povinnosť mať diaľničnú známku za úsek hranica Jarovce – Petržalka, nejasnosť v udeľovaní pokút.

Rakúski návštevníci sa zaujímajú predovšetkým o hlavné mesto Slovenska Bratislavu a jej okolie, oblasť Malých Karpát, ďalej o historické oblasti, o Spiš, o banské mestá (Banská Štiavnica, Banská Bystrica, Kremnica), Bardejov, Košice a najmä o miesta, zaradené do zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, o liečebné pobyty v najznámejších slovenských kúpeľoch (Piešťany, Trenčianske Teplice, Turčianske Teplice, Rajecké Teplice, Bardejov, Bojnice, Dudince, Sliač..) a o kultúrne a podobné podujatia v Bratislave (opera a filharmónia, Korunovačné slávnosti, Vianočné trhy, Hudobný festival, Kultúrne leto a pod).

Rakúsky turista je zvyknutý na vysokú životnú úroveň. Môžeme ho považovať za labužníka, ktorý si chce všetko vychutnať. Pritom mu ide veľmi o prijateľný pomer ceny a výkonu, čiže hľadá rôznorodé výhodné ponuky na strávenie dovolenky a ťaží z konkurenčného boja medzi cestovnými kanceláriami. Dôležitým faktorom pre výber cieľovej destinácie je „spolahlivosť krajiny“, ktorá sa v prípade Slovenska vstupom do EÚ, Schengenu a eurozóny pre Rakúšanov významne zvýšila. Ďalším kritériom je možnosť dorozumieť sa a prehľadnosť pravidiel v danej krajine, vrátane cestných pravidiel. Hlavnou motiváciou na strávenie dovolenky je pre Rakúšanov odpočinok a relaxácia, útek od každodenného zhonu,

čas na vlastnú rodinu a načerpanie nových síl. Miesto pobytu musí byť príjemné a poskytovať dobré služby, najmä stravu. Pri výbere miesta dovolenky hrá významnú úlohu informovanosť o cieľovej destinácii, pričom veľký vplyv majú osobné skúsenosti ako aj odporúčania a skúsenosti známych a priateľov. Rakúšan uprednostňuje vlastnú dopravu autom. V prípade potreby neodmietne ani leteckú, vlakovú či autobusovú dopravu. V rámci požadovaného pohodlia a zážitkov sa zväčšuje záujem a pobyty typu all-inclusive a wellness. Tak, ako v celej Európe, rakúska spoločnosť starne, čo je však pre cestovný ruch v dnešných podmienkach stabilizačný faktor. Rakúski turisti majú čas i dosť peňazí, sú nezávislí a vďaka zdravotnej starostlivosti fyzicky a psychicky schopní i náročnejších zájazdov (http://new.sacr.sk/fileadmin/user_upload/Statistiky/strategia/Rakusko.pdf).

4.2.2 Charakteristika rakúskej kuchyne a špecialít

Základom rakúskej kuchyne je predovšetkým mäso, ale veľmi známe sú tiež sladké jedlá a múčniky. Často sa tu pripravuje zverina a vnútornosti. Viac ako u nás sú v Rakúsku obľúbené sladkovodné ryby - kapor, pstruh, štika, sumec. Pokrm sa s obľubou pripravujú na husacej masť. Z mäsa Rakúšania dávajú prednosť hovädziemu a teľaciemu. S výnimkou rezňov sa mäso prevažne varí a dusí. Vnútornosti, ako je slezina, pečeň, pľúca atď., hrajú dôležitú úlohu nielen v rakúskej vidieckej kuchyni. Mnoho bezmäsových jedál sa dochutuje slaninou alebo dozlata opraženou cibuľkou. Pre rakúsku kuchyňu je vôbec typické používanie veľkého množstva cibule (viedenský guláš, viedenská roštenka, omáčky). Z korenia tu najčastejšie nájdeme jalovec alebo škoricu. Škorica nesmie chýbať ani v jednom z najtypickejších dezertov, napr. v jablkovej štrúdlí (Apfelstrudel).

Rakúšania si bez mäsa svoju kuchyňu nevedia predstaviť. Medzi neznámejšie mäsové pokrmy patrí slávny Wiener Schnitzel (viedenský rezeň), čo je vyprážený teľací plátok v trojobale, niekedy podávaný tiež s volským okom. Vo Viedni sa Schnitzel servíruje na samostatný tanier, lebo je taký veľký, že sa príloha musí podávať zvlášť. Vyhláseným a skutočne tradičným rakúskym pokrmom je Tafelspitz - hovädzia špička varená v zeleninovom vývare so zemiakmi a zeleninou. Občas sa k nej podáva výborne chutiaci jablkový chren. Nemožno tiež nespomenúť viedenský guláš, viedenskú roštenku alebo baranie na štajerský spôsob. Špecialitou Tyrolska sú Tiroler Knödel (tyrolské knedlíky). Sú to vlastne knedlíky s údeným mäsom, kyslou kapustou a zemiakmi. V Tyrolsku sa tiež vyrábajú výborné horské syry. Z rybích špecialít je známa napríklad štika po soľnohradsky alebo kapor na cesnaku a ďalšie. Pre oblasť Wachau je typický opečený kapor alebo na rošte opečený candát s tatarskou

omáčkou. Z údenín majú Rakúšania veľmi radi párky a rôzne klobásy (Würstl). Z bezmäsových jedál sú obľúbené Spätzle - cestovinové halušky so syrom alebo kapustou, viedenské tvarohové knedlíky, cisársky trhanec, žemľovka, kysnuté knedle s lekvárom atď.

Rakúsku kuchyňu preslávili vo svete hlavne múčniky a sladkosti. Najslávnejšia je nepochybne Sacher Torte (Sacherova torta). Je to lahodná čokoládová torta, korene ktorej siahajú až do prvej poloviny 19. storočia. Medzi ďalšie výborné dezerty patrí nepochybne i torta Esterházy, ktorá sa skladá z niekoľkých vrstiev lahodného orieškového cesta spojeného krémom. Celá je poliata znamenitou cukrovou polevou a ozdobená kúskami čokolády. V Rakúsku sa môžete stretnúť taktiež s rôznymi variantami obľúbených jablkových štrúdlí. Obľúbené sú i palacinky a špecialita opitý kapucín – múčnik s alkoholom. Výborné sú tiež korutanské kornútky so šľahačkou, ale predovšetkým linecké koláčiky a celý rad ďalších. Zo sladkostí sú preslávnené Mozart Kugel – Mozartove guľičky - tradičné rakúske bonbóny zložené z marcipánového jadra obaleného v niekoľkých vrstvách svetlého a tmavého nugátu zaliateho čokoládou.

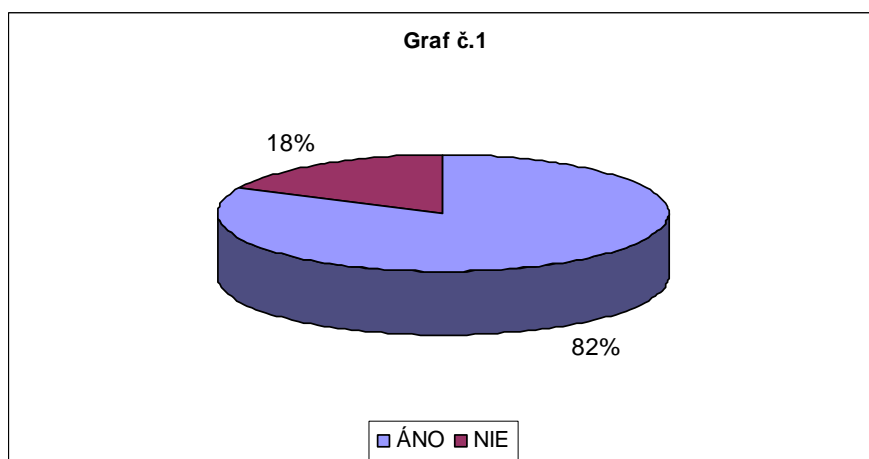
Rakúšania patria medzi vášnivých milovníkov kávy, ktorá sa v rakúskych kaviarňach pripravuje na mnoho spôsobov – známa viedenská káva so šľahačkou. Zo studených nealkoholických nápojov sa podávajú rôzne limonády často zahraničných značiek, ovocné džúsy, minerálky i obyčajná voda (<http://www.maggi.sk/Magazin/Svetova-kuchyna/Rakuska-kuchyna.aspx>).

4.3 Analýza potenciálneho záujmu klienta prostredníctvom dotazníkového prieskumu

Dôležitou súčasťou marketingového prieskumu je schopnosť predpovedať predajnosť produktu či služby. Odhad sa vykonáva dotazníkovou metódou v kontakte s potenciálnym klientom. Neslobodno podceňovať názory klientov, naopak, mali by sme ich citlivo hodnotiť a čo najskôr zaviesť do praxe zlepšenia. Pre túto prácu boli použité dva dotazníky, ktorými sa zisťoval potenciálny záujem klienta. Prvý dotaník vyplňali žiaci piateho ročníka základných škôl, ktorí sú hlavnou cieľovou skupinou. Otázky boli štylizované jednoducho, aby respondent pochopil jednotlivé uzavreté otázky. Vďaka odpovediam žiakov bolo možné vyšpecifikovať potreby klienta a „ušiť“ mu produkt na mieru. Druhý dotaník bol určený pre pedagógov, ktorí vyučujú cudzí jazyk a rozhodujú do veľkej miery o tom, akú školu v prírode ich žiaci navštívia. Cieľom dotazníka bolo zistiť do akej miery by podporili navrhovaný produkt.

Prvý dotazník pozostáva z desiatich uzavretých otázok. Na tento dotazník odpovedalo 100 žiakov piateho ročníka rôznych základných škôl. Z toho bolo 56 dievčat a 44 chlapcov. Aby neboli odpovede skreslené oslovení žiaci boli z dvoch miest a to z Myjavy a z Nitry. Žiaci boli ochotní odpovedať a s radosťou sa zapájali do rozhovorov o animácii a škole v prírode.

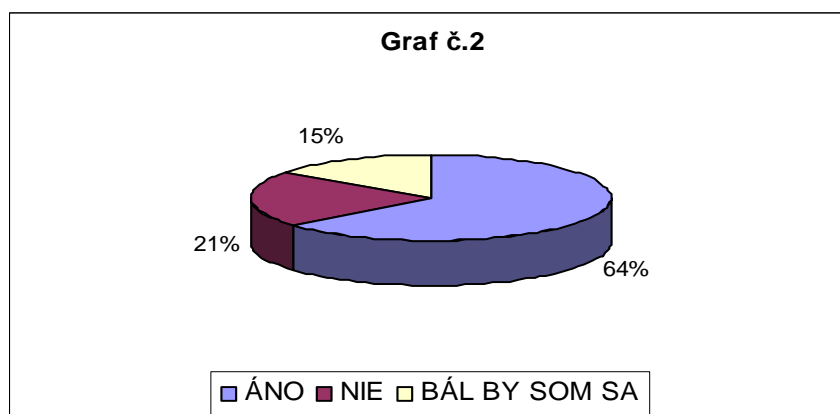
Graf 1 Záujem žiakov o štúdium cudzieho jazyka

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Z prvej otázky sa dozvedáme, či majú žiaci záujem učiť sa cudzie jazyky. Otázka znela : „Baví Ťa učiť sa cudzí jazyk?“ 82% detí sa rado učí cudzie jazyky a 18% žiakov nie. Výsledok je pozitívny a pravdepodobnosť, že bude mať táto cieľová skupina záujem o jazykovú školu v prírode, je vysoká.

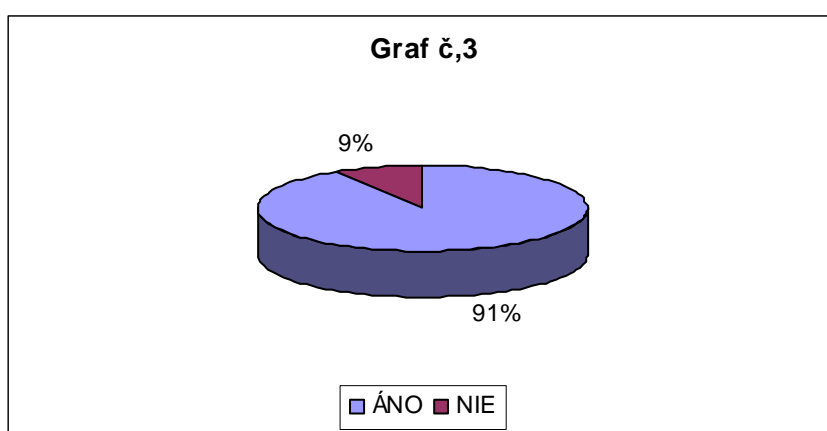
Graf 2 Ochota detí komunikovať v cudzom jazyku

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Druhá otázka bola konkrétnejšia. Znela: „Ak sa stretneš s kamarátom, ktorý rozpráva tým cudzím jazykom, ktorý sa učíš v škole, porozprával/a by si sa s ním? Žiak mal na výber tri odpovede áno, nie alebo že by sa bál. 64% detí by sa porozprávalo s týmto cudzincom, 21% by sa neporozprávalo a 15 % by malo strach sa s kamarátom so zahraničnej krajiny rozprávať v cudzom jazyku. Tento výsledok považujem za pozitívny, pretože viac ako polovica oslovených detí by mala záujem si vyskúšať svoju jazykovú znalosť. Z dotazníka vyplynulo, že 21% žiakov sú žiaci, ktorí sa neradi učia cudzie jazyky. Z predchádzajúcej otázky vieme, že je to približne 18% žiakov. Pravdepodobne nie sú tak jazykovo zdatní, aby zvládli konverzáciu v cudzom jazyku.

Graf 3 Schopnosť rozprávať sa cudzím jazykom

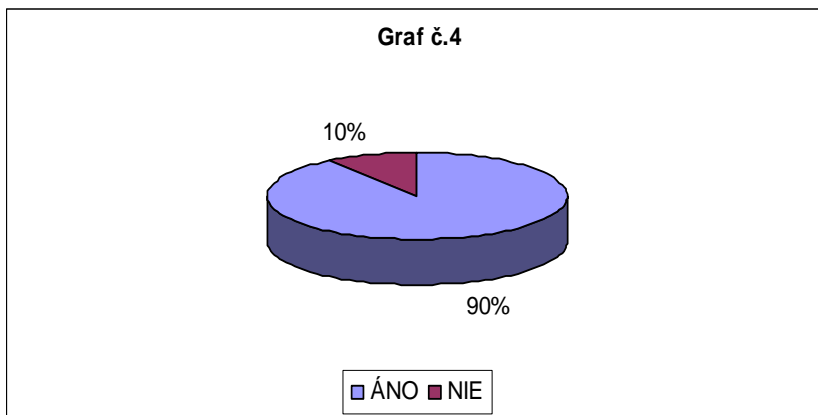

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Z rozhovorov so žiakmi vyplýva, že mnohé deti majú z cudzieho jazyka dobré známky, jazyk ovládajú po teoretickej stránke výborne. Problém nastáva v momente, keď majú nadviazať bezprostrednú komunikáciu. Deti sa obávajú, že sa dopustia gramatických chýb. Z toho dôvodu bolo dôležité zistiť, či sa žiaci na hodine cudzieho jazyka rozprávajú a majú hodiny konverzácie v cudzom jazyku. Tretia otázka znela: „Máte v rámci hodiny cudzieho jazyka aj konverzáciu, čas kedy sa rozprávate v cudzom jazyku?“ 91% žiakov má v rámci hodiny cudzieho jazyka aj konverzačné cvičenia a 9% nemá. Tento fakt závisí od konkrétneho pedagóga. 91% je pozitívne číslo. Deti majú možnosť cvičiť konverzáciu v cudzom jazyku na hodine v škole, no napriek tomu by sa 36% bálo rozprávať alebo by to nevedelo. Jazyková škola v prírode by bola ďalšou alternatívou, kde by využili žiaci svoje jazykové schopnosti v praxi. Keďže budú rozdelení do dvoch pomiešaných družstiev pozostávajúcich z rakúskych a slovenských detí, budú sa musieť navzájom dohovoriť. V zápale hry nebudú mať deti čas rozmýšľať nad strachom z rozprávania, musia sa vynásť

a rýchlo reagovať, aby uspeli v súťažiach. Ďalšia otázka v dotazníku sa týkala školy v prírode. Cieľom bolo zistiť, či žiaci radi navštevujú školy v prírode, ktoré sú povinné zo zákona.

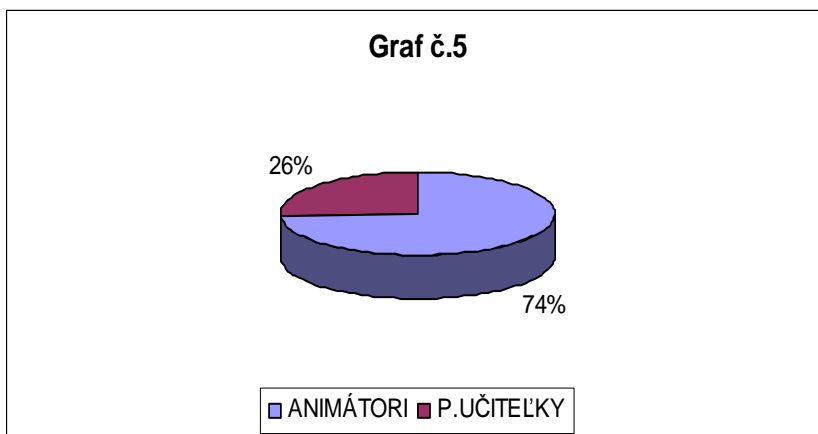
Graf 4 Potenciálny záujem o školu v prírode

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

90% žiakov odpovedalo na otázku kladne a 10% záporne. Keďže výstupom diplomovej práce je návrh nového produktu s netradičnou formou animácie, netradičná škola v prírode, bolo nevyhnutné zistiť záujem žiakov o bežnú školu v prírode.

Graf 5 Zabezpečenie programu v škole v prírode

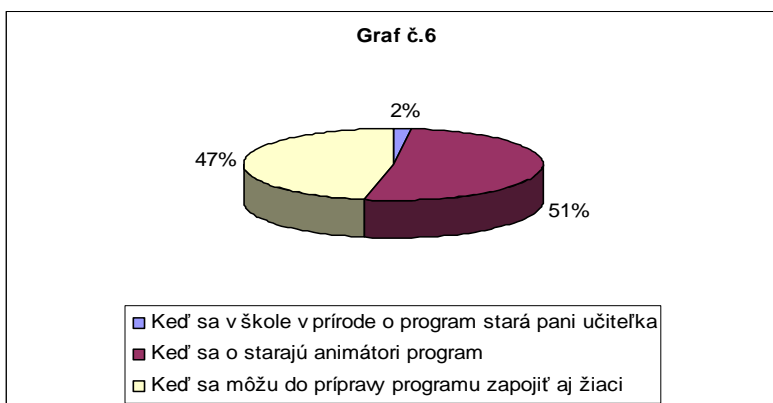

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Piata otázka bola: „Keď ste v škole v prírode, kto sa stará o program?“ 74% žiakov odpovedalo, že program v škole v prírode zabezpečujú animátori. 26 % detí chodí do škôl v prírode, kde sa o program stará pani učiteľka. Z toho vyplýva, že väčšina škôl už využíva počas škôl v prírode služby animácie a len necelá tretina si zabezpečuje vlastný program. To

potvrďuje fakt, že animácia je nevyhnutnou súčasťou pobytov v školách v prírode a je o ňu veľký záujem. Tento fakt potvrdili tiež samotní pedagógovia. Veľmi im vyhovuje, že nemusia mať deti počas celého dňa pod dohľadom a majú možnosť si oddýchnuť. Z toho dôvodu využívajú služby cestovných kancelárií, ktoré poskytujú animačný program.

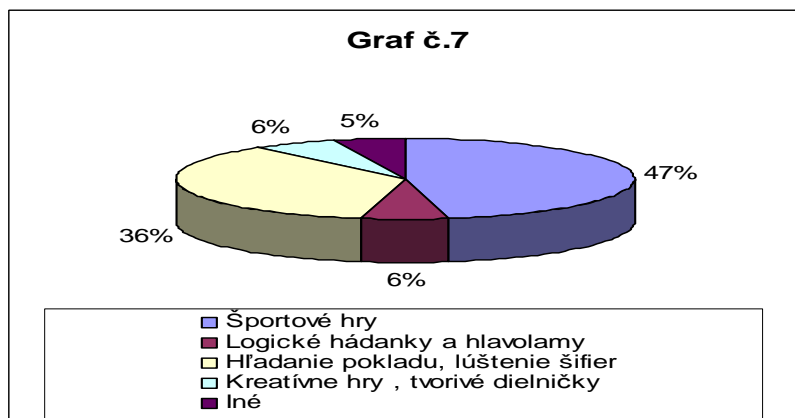
Graf 6 Potenciálny záujem o zabezpečenie programu

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Šiesta otázka sa týka záujmu dieťaťa o animáciu. Čo je pre žiaka zábavnejšie, program, ktorý vedie pani učiteľka, animátor, alebo možnosť zapojiť sa do prípravy programu. Len 2% detí chce, aby sa o program v škole v prírode starala ich pani učiteľka. 51% žiakov považuje za zábavnejšie, keď program pripravujú animátori a 47% žiakov sa chce zapojiť do prípravy programu. Deti chcú byť súčasťou tvorivého procesu. Z toho dôvodu bude program v jazykovej škole v prírode zostavený tak, že sa bude môsť flexibilne prispôbiť detskému klientovi, aby nadobudol pocit, že sa zapojil do prípravy.

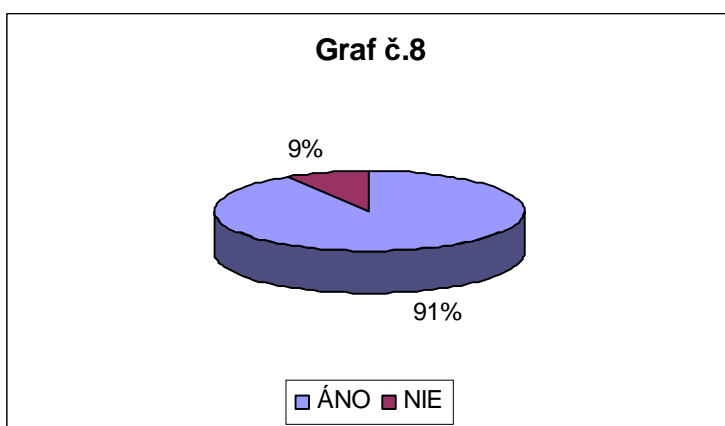
Graf 7 Obľúbenosť hier

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Pri zostavovaní programu je nevyhnutné poznať potreby účastníka. Z toho dôvodu je súčasťou dotazníka otázka: „Aké hry hráš najradšej?“ 46% opýtaných odpovedalo, že najradšej hrá športové hry. Pravdou je, že dnešné deti trávajú viac času pri počítačoch ako v prírode naháňaním sa. Z toho dôvodu budú súčasťou animačného programu hry zamerané na rozvíjanie pohybu a koordinácie. 6% detí má rado logické hádanky a hlavolamy, 35% žiakov baví hľadanie pokladu a lúštenie šifier. Tento typ hier bude tvoriť druhú kategóriu hier v animačnom programe v jazykovej škole v prírode. Kreatívne hry a tvorivé dielničky oslovili len 6% žiakov a 5% odpovedalo, že sa chcú hrať počítačové hry. Kreatívne hry budú súčasťou úloh, nebudú tvoriť samostatnú časť programu.

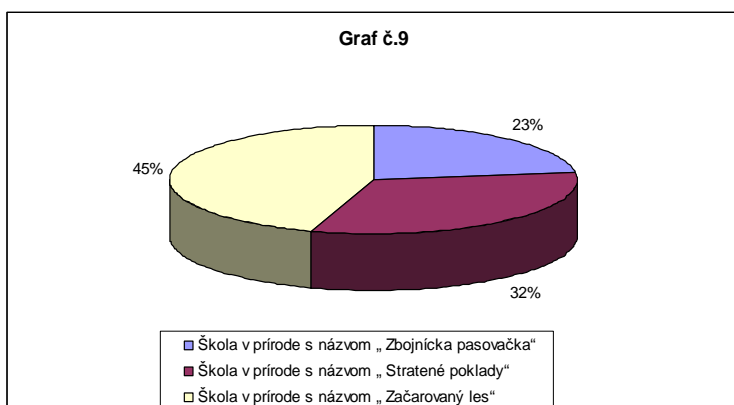
Graf 8 Záujem o spoznanie cudzej krajiny a jej kultúry

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Nasledujúca otázka znela: „Spoznávaš rád / rada cudzie krajiny a ich kultúru (jedlá, obliekanie, zvyky)?“ 72% detí odpovedalo, že radi spoznávajú iné kultúry. 21 % detí sa nevedelo vyjadriť a len 7% detí nemá záujem o spoznanie iných kultúr. Pre negatívnu odpoveď sa rozhodli žiaci, ktorí sa neradi učia cudzí jazyk. Z toho vyplýva, že žiaci majú záujem spoznať kultúru, ktorej jazyk sa učia, čo je dôležitou súčasťou výučby cudzieho jazyka. Podľa názoru učiteľov sa kultúra krajiny z časového dôvodu nedá stihnúť v rámci hodiny cudzieho jazyka. Preto bude táto časť zaradená do programu v jazykovej škole v prírode, aby sa deti dozvedeli navzájom čo najviac o kultúre tej druhej krajiny.

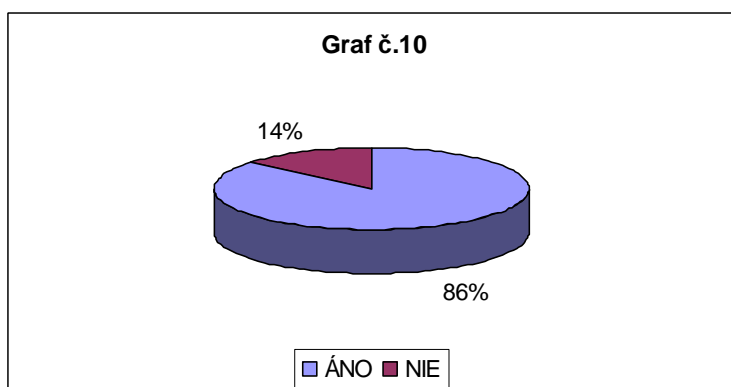
Graf 9 Záujem o školu v prírode

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

V deviatej otázke dostali žiaci na výber tri školy v prírode a mali si vybrať jednu, ktorú by najradšej absolvovali. 23% žiakov zaujala škola v prírode s názvom „ Zbojnícka pasovačka“. 32% by navštívilo školu v prírode s názvom „ Stratené poklady“ a 45% škola v prírode s názvom „ Začarovaný les“. Ani jedno z opýtaných dievčat by nenavštívilo školu v prírode „ Zbojnícka pasovačka“. 71,43 % dievčat a 11,36 % chlapcov by navštívilo školu v prírode „ Začarovaný les“. Aby sa vyhovel všetkým respondentom bude finálny produkt mixom všetkých spomínaných škol v prírode. Pôjde o zbojnícku pasovačku, kde bude Jánošík spolu so svojou družinou hľadať poklad v začarovanom lese.

Graf 10 Záujem stretnúť sa so žiakmi z krajiny, ktorej jazyk sa dieťa učí

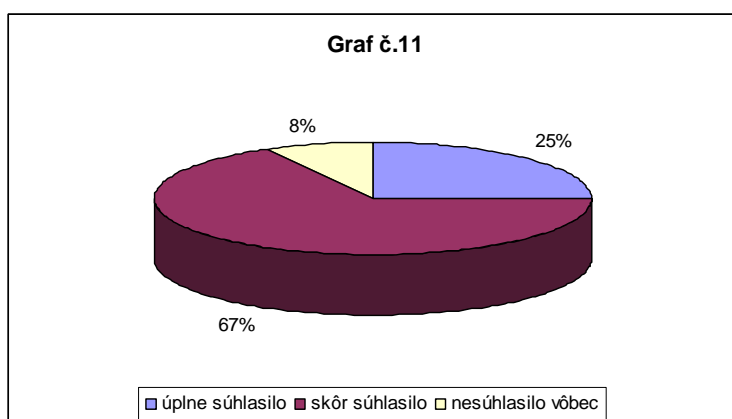

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Keďže výsledný produkt má byť inovatívny s využitím netradičnej formy animácie a zároveň konkurencieschopný, bolo nevyhnutné zistiť do akej miery by sa deti chceli stretnúť

v škole v prírode so žiakmi z krajiny, ktorej jazyk sa učia v škole. 86% detí by to chcelo a 14% nemá záujem stretnúť žiakov z krajiny, ktorej jazyk sa učia. Z tohto percentuálneho vyčíslenia vyplýva, že produkt jazyková škola v prírode má potenciál uspokojiť potreby detí a zároveň uspieť na trhu cestovného ruchu.

Graf 11 Mienka pedagógov o jazykovej bariére žiakov

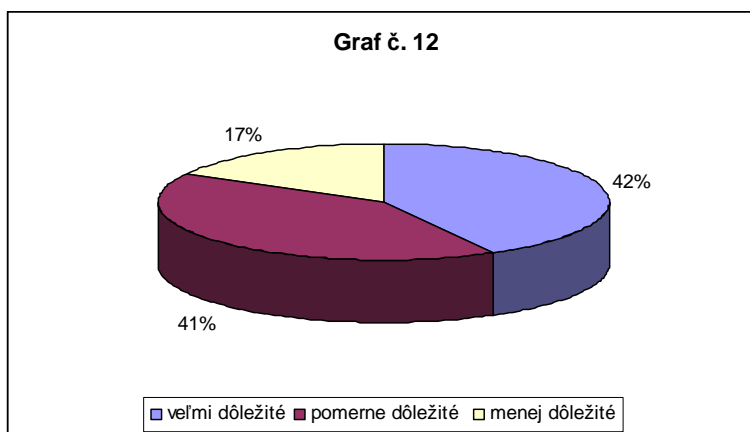
Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Druhý dotazník bol určený všetkým pedagógom, ktorí vyučujú cudzie jazyky na základných školách, prípadne osemročných gymnáziach. Bolo oslovených 100 respondentov. Prvá otázka dotazníka sa týkala cudzieho jazyka, ktorý sa učia žiaci 5. ročníka základnej školy (primy). Pedagóg si mal vybrať jednu z troch možností, ktorá najlepšie vystihuje jeho postoj k výroku : „ Myslím si, že študenti majú jazykovú bariéru, boja sa rozprávať v cudzom jazyku.“ 25% opýtaných súhlasilo úplne s výrokom, 67% učiteľov skôr súhlasilo a len 8% vôbec nesúhlasilo s výrokom, pretože si myslia, že žiaci nechcú rozprávať.

V nasledujúcej otázke sa pýtam pedagógov, čo si myslia, čo by pomohlo žiakom odstrániť túto jazykovú bariéru najlepšie. Učiteľia mali k piatim výrokom priradiť čísla od jedna po päť podľa dôležitosti. Číslo jedna predstavovalo najlepší spôsob riešenia a číslo 5 najhorší spôsob riešenia. Možnosť navštíviť krajinu, ktorej jazyk sa učím, považuje 50% učiteľov za najlepšie riešenie a zvyšok učiteľov za druhé najlepšie riešenie. Možnosť stretnúť sa s ľuďmi, ktorých jazyk sa učím a pobudnúť s nimi určitý čas, označilo 50% za najlepšie riešenie a ostaní túto možnosť označili ako nie najlepší spôsob. 65% učiteľov priradilo k riešeniu navštevovať hodiny komunikácie tu na Slovensku ako tretiu najlepšiu možnosť. Ako štvrtú najlepšiu možnosť označili pedagógovia výrok, aby sa žiaci učili viac jazyk sami doma a ako poslednú označili pozeranie televíznych programov v cudzom jazyku.

Z prieskumu vyplýva, že pokiaľ je to možné, uprednostňujú pedagógovia možnosť vycestovať do zahraničia, pretože tam sa učí cudzí jazyk najľahšie. V prípade, že nie je možné vycestovať, ako alternatíva dobre poslúži aj komunikácia s cudzincom na území Slovenska. Zaujímalo ma do akej miery venujú čas konverzačným cvičeniam na hodine cudzieho jazyka. Takmer jednoznačne sa vyjadrili učitelia nemeckého jazyka, že trpia nedostatkom časového priestoru, kde by sa mohli venovať konverzácii, z dôvodu zníženia počtu vyučovacích hodín na jednu hodinu nemeckého jazyka do týždňa. Učitelia anglického jazyka zastávali názor, že mnohí žiaci sa nechcú učiť cudzí jazyk, zaujímajú ich len počítače. Pedagógovia by privítali možnosť rozšíriť vyučovanie cudzích jazykov na viac hodín do týždňa.

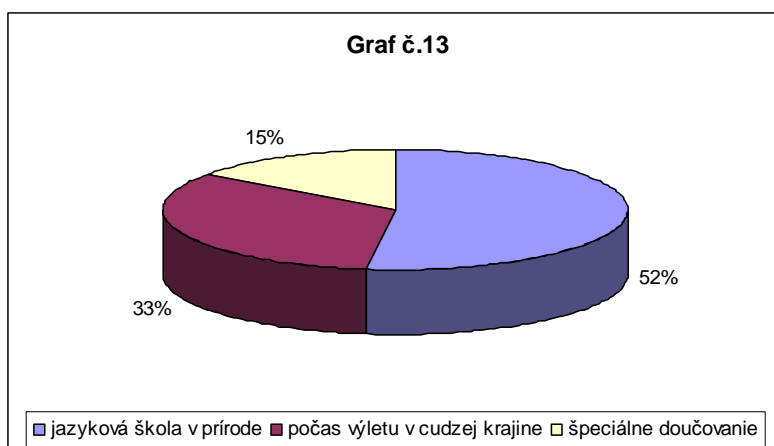
Graf 12 Pomer dôležitosti poznania kultúry cudzej krajiny

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Tretia otázka sa týka poznania kultúry a spôsobu života národa, ktorého jazyk sa žiak učí. Otázka znie : „Čo si myslíte, do akej miery je pre žiaka dôležité spoznať kultúru a spôsob života ľudí, ktorých jazyk sa učí?“ Respondenti mali na výber päť možností. 42% opýtaných odpovedalo, že to považujú za veľmi dôležité, 41% to považuje za pomerne dôležité a 17% za menej dôležité. Žiaľ kvôli nedostatku času sa kultúre krajiny nemôžu venovať na hodine cudzieho jazyka do takej miery, do akej by sa žiadalo. Pri výuke cudzieho jazyka je nevyhnutné lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo. Už z výskumu prostredníctvom dotaníkov pre žiakov základnej školy vyplynulo, že majú záujem o rozšírenie si vedomostí o kultúre krajiny, ktorej jazyk sa učia. Táto výuka by sa mohla konať formou zábavného večera v jazykovej škole v prírode, kde by sa deti dozvedeli viac o danej krajine a jej kultúre prostredníctvom zábavného kvízu.

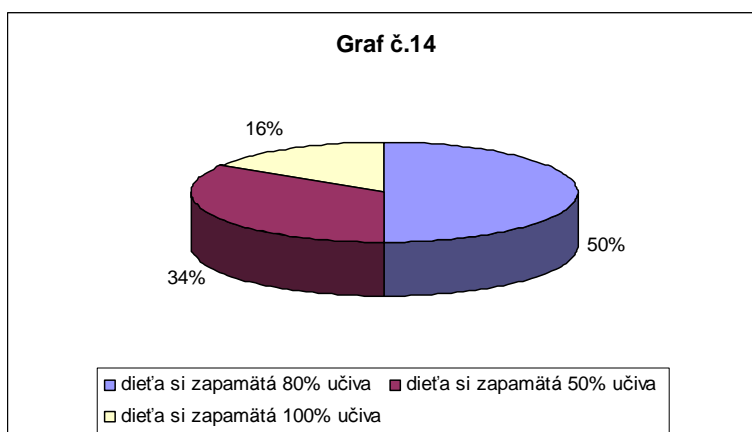
Graf 13 Spôsob najlepšieho osvojenia si vedomostí o cudzej krajine

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

V štvrtej otázke som sa pýtala učiteľov, čo si myslia, akou formou si žiak piateho ročníka základnej školy najlepšie osvojí vedomosti o cudzej krajine, ktorej jazyk sa učí. Učitelia mali k piatim výrokom priradiť čísla od jedna po päť podľa dôležitosti. Číslo jedna predstavovalo najlepší spôsob a číslo 5 najhorší spôsob učenia sa. 52% opýtaných označilo za najlepší spôsob učenia sa novej kultúre učenie sa počas školy v prírode, kde sa stretnú ich študenti so žiakmi z krajiny, ktorej jazyk sa učia, kde je pripravený špeciálny poznávací program v oboch jazykoch, vedený animátormi. 33% opýtaných považovalo za najlepší spôsob učenia, učenie sa počas viacdňového výletu v cudzej krajine, kde sú žiaci sprevádzaní sprievodcom a spoznávajú kultúru priamo v teréne danej krajiny. Zvyšok opýtaných, čiže 15%, považuje za najlepšiu možnosť špeciálne doučovanie, napr. v jazykovej škole. 83% učiteľov označilo samoštúdium ako najhorší spôsob ako možno spoznať kultúru inej krajiny.

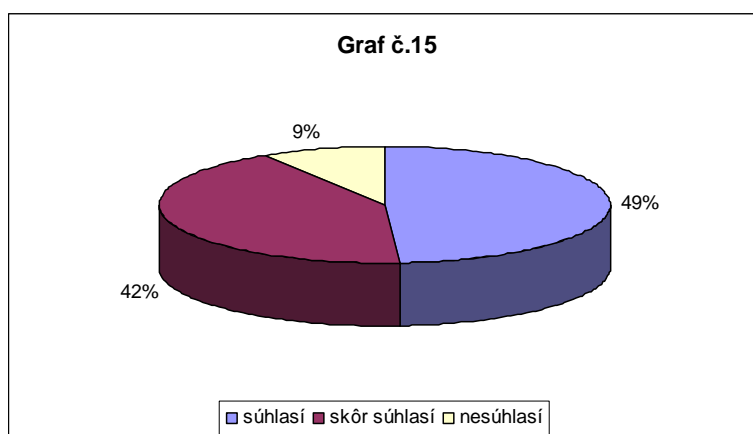
Graf 14 Schopnosť osvojiť si učivo počas hry

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Piata otázka sa pýta, čo si myslia učitelia, čo sa môže naučiť žiak piateho ročníka základnej školy v procese hry. Na výber boli tri možnosti. 50% opýtaných si myslí, že dieťa si dokáže v procese hry zapamätať 80% učiva, vďaka vyvolaným emóciám. 34% si myslí, že dieťa si zapamätá 50% , pretože ho ruší veľa vonkajších vplyvov počas priebehu hry. 16% učiteľov si myslí, že dieťa je schopné zpaamätať si takmer 100%, pokiaľ si vytvorí správne asociácie a je dostatočne sústredené. Cieľom animačného programu je, aby si deti osvojili v procese hry, čo najväčie množstvo nových slovíčok, rozšírili si nielen slovnú zásobu, ale zautomatizovali si určité základné frázy.

Graf 15 Možnosť zlepšiť vzťah dieťaťa k cudzej krajine prostredníctvom hry

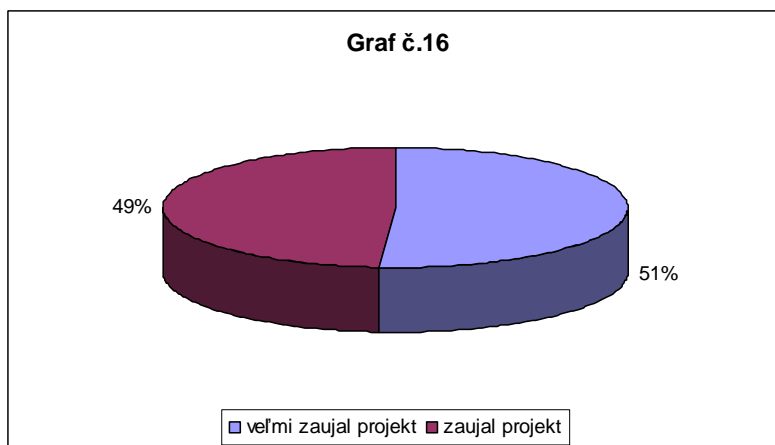
Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Šiesta otázka analyzuje, či dokáže správne zvolená didaktická hra zmeniť postoj dieťaťa k cudziemu jazyku, krajine a jej kultúre. Otázka znela: „Myslíte si, že by si žiak mohol vďaka správne zvolenej didaktickej hry (zážitku) vytvoriť lepší vzťah k danému, jazyku, či krajine, ktorej jazyk sa učí? 49 % opýtaných respondentov odpovedalo, že si myslia, že je to možné. 42% skôr súhlasí ako nesúhlasí a len 9% respondentov nesúhlasí a myslí si, že je to nepravdepodobné. Cieľom jazykovej školy v prírode je podporiť vzájomné vzťahy medzi rakúskymi a slovenskými deťmi, odbúrať predsudky a návzajom im priblížiť ich rozdielny spôsob života. Na základe výsledkov prieskumu sa očakáva vysoká úspešnosť.

Siedma otázka dotazníka sa orientuje na rozpoznanie potrieb dieťaťa z pohľadu učiteľa. Čo si myslia, aké hry sa hrajú deti piateho ročníka základnej školy najradšej. Na výber boli 4 možnosti, ktoré mali učitelia zoradiť od najzaujímavejších hier až po menej zaujímavé a nasledovne priradiť k hrám čísla od jedna po štyri (1-najzaujímavejšia a 4-

najmenej zaujímavá hra). 58% zvolilo športové hry za najzaujímavejšie, 51% postavilo na druhé miesto tvorivé dielničky. Tieto výsledky sa nezhodujú s výberom žiakov. Deti tvorivé dielničky veľmi nezaujímajú. Deti dávajú prednosť hľadaniu pokladu a lúšteniu šifier. Z toho vyplýva, že učitelia nie úplne správne odhadli správanie sa detí. Menej atraktívne sú vraj logické hádanky a hlavolamy.

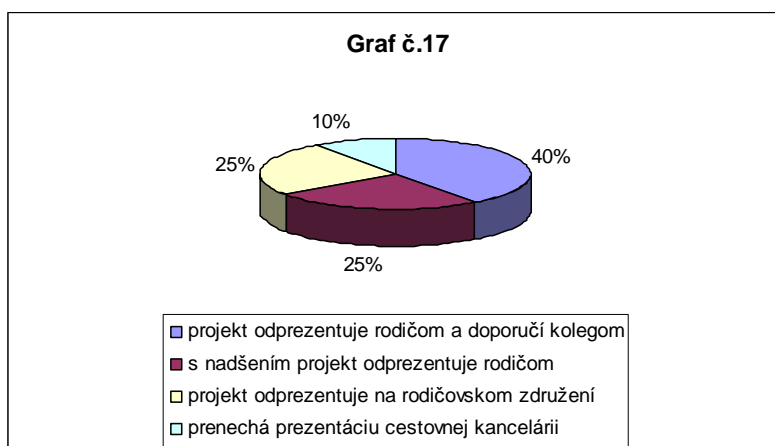
Graf 16 Záujem o jazykovú školu v prírode

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

Nasledujúca otázka v dotazníku znela : „Čisto hypoteticky Vám cestovná kancelária ponúkne produkt „ Jazykovú školu v prírode“ (vaši žiaci sa učia NJ ako hlavný cudzí jazyk) s nasledovným programom (do úvahy sa berie len program). O program v tejto jazykovej škole v prírode sa starajú dvaja kvalifikovaní animátori, ktorí majú štátnicu z nemeckého jazyka. V tejto škole sa stretnete so žiakmi s Rakúska, ktorí sa učia ako jeden z cudzích jazykov aj slovenský jazyk. Program bude pripravený v oboch jazykoch a deti budú hrať hry v zmiešaných družstvách, aby boli nútené komunikovať v cudzom jazyku. Cieľom je, aby sa odbúrala jazyková bariéra. Hry budú zamerané na spoznávanie kultúry, zvyklostí, pamiatok a rozširovanie slovnej zásoby. Pre deti je pripravený jednodňový výlet, kde bude deťom poskytnutý výklad v oboch jazykoch. Do akej miery Vás produkt zaujal?“ 51% opýtaných učiteľov sa vyjadrilo, že ich projekt veľmi zaujal a 49% odpovedalo, že ich len zaujal. Negatívne neodpovedel nikto.

Graf 17 Podpora projektu zo strany pedagógov

Zdroj: Vlastné spracovanie (2011)

V poslednej otázke analyzujem, do akej miery by pedagógovia podporili nasledujúci produkt. 25% by ho určite s nadšením prezentovalo rodičom. 40% by ho odprezentovalo rodičom a doporučilo aj iným kolegom v škole. 25% by ho odprezentovalo na rodičovskom združení. 10% by tento produkt neodprezentovalo, mala by si ho prísť predstaviť cestovná kancelária, ktorá ho ponúka. Dôležité je zistenie, že by pedagógovia tento produkt podporili, že sa im páči táto idea jazykovej školy v prírode. V prípade, že sa projekt reálne uskutoční už teraz vieme, že bude konkurencieschopný a získa si svoje miesto na trhu cestovného ruchu.

4.4 Charakteristika legislatívnych podmienok pre produkt jazykovej školy v prírode

Keďže sa jedná a o medzinárodný produkt, je nevyhnutné venovať pozornosť slovenskej a rakúskej legislatíve. V slovenskom ponímaní pôjde o jazykovú medzinárodnú školu v prírode. Školu v prírode definuje vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky 305/2008 Z.z.. Táto vyhláška upravuje podrobnosti o spôsobe organizácie, vysielania detí a žiakov do školy v prírode, činnosti, prevádzky a materiálno-technického zabezpečenia školy v prírode. Do školy v prírode vysielajú žiakov zriaďovateľ školy, ak nie je škola právnickou osobou. Ak je škola právnickou osobou, do školy v prírode vysielajú žiakov riaditeľ školy. Žiakov možno do školy v prírode vyslať najviac na 14 kalendárnych dní, z toho 10 pracovných dní. Výchovno-vzdelávací proces je v škole v prírode rozvrhnutý na šesť dní v týždni.

Rakúšania nepoznajú pojem škola v prírode. V Rakúsku poznajú pojem školské akcie a školu v prírode ponímajú ako „Projektwoche“, čo v preklade znamená týždňový projekt. Projektwoche môže byť zamarný na rôzne témy napr.: hudba, kreativita, ekológia, jazykový pobyt, môže ísť o vymenný jazykový pobyt. Zväčša ide o jednodňový výlet s programom. Napríklad návšteva hospodárskeho dvora s ukázkami tradičných zručností. Deti sa učia piecť tradičné koláče alebo si môžu podojiť kravu. Z legislatívneho hľadiska nie je projektwoche spomenutý v žiadnom zákone. Pokiaľ sa rozhodne triedny učiteľ, že so svojou triedou absolvuje týždenný pobyt (napr. lyžiarsky výcvik, to je forma zimného športového týždňa), tak vyplní žiadosť, ktorú po schválení riaditeľom školy podá na schválenie oblastnej rade pre vzdelávanie. V zákone nie je stanovené, koľko dní môže daný Projektwoche trvať. V praxi to funguje tak, že pokiaľ je žiadosť dobre sformulovaná a riaditeľ školy si daný projekt obháji, rada pre vzdelávanie schváli primerane dlhý pobyt ([tp://www.apsnoe.at/za_aps/index.php?option=com_remository&Itemid=41&func=select&id=24](http://www.apsnoe.at/za_aps/index.php?option=com_remository&Itemid=41&func=select&id=24)).

Pokiaľ idú žiaci na týždenný pobyt zo školy, zväčša využívajú animačné služby, ktoré im ponúka priamo ubytovacie zariadenie. V Rakúsku existujú tiež spoločnosti, ktoré pracujú podobným spôsobom ako naše detské cestovné kancelárie. Ponúkajú rekreačné pobyty pre deti na rôznu tému napr. šport, umenie, horolezectvo, splavovanie. Jednou z najznámejších spoločností, ktoré sa venujú detskej animácii je spoločnosť „Tourgether & JUFA“. Pojem animácie je v tejto spoločnosti nahradený pojmom školský pedagogický program. Táto spoločnosť ponúka 5-dňový jazykový pobyt pre školy s lektorom. Počas tohto týždňa sa deti učia intenzívne anglicky v procese hry. Ide o tréning angličtiny obsahujúci hudbu, tanec, šport, kultúru. Cena pobytu je 265 eur na osobu na štyri noci. Pokiaľ by sa chceli Slováci zúčastniť podobného pobytu, museli by vycestovať najbližšie do Rakúska, pretože na Slovensku sa jazykové školy v prírode neponúkajú. Problémom by mohla byť cena pobytu, ktorá je na naše pomery veľmi vysoká a z rozhovorov so slovenskými pedagógmi viem, že rodičia sú ochotní investovať do školy v prírode na jedno dieťa maximálne 150 eur. V tejto sume je zahrnuté ubytovanie, strava, program, preprava a vreckové pre dieťa. Prečo by však mali Slováci vycestovať, keď môžu jazykovú školu v prírode zažiť aj na Slovensku a to za primerané ceny. Z toho dôvodu navrhujem jazykovú školu v prírode s netradičnou formou animácie, a to učenie sacudzieho jazyka formou zážitku.

5 NÁVRH PRODUKTU JAZYKOVEJ ŠKOLY V PRÍRODE

Animačné služby sa stali neoddeliteľnou súčasťou nielen škôl v prírode ale i školských výletov. Z rozhovorov s pedagógmi sa dozvedáme, že si školy v prírode bez profesionálnej animácie už ani nevedia predstaviť. Znamenalo by to, že by museli mať poobedňajší program vo vlastnej réžii. To by ich stálo viac úsilia a pedagógovia prenechajú poobedňajší program radšej na profesionálnych animátoroch. Z výskumu trhu detských cestovných kancelárií vyplýva, že ponúkané produkty sú takmer identické. Líšia sa možno názvom a motívom, z veľkej miery sa opakujú. Pri tvorbe animačného programu vychádza cestovná kancelária zväčša z globálnych trendov. Program sa vo veľkej miere prispôsobuje moderným televíznym programom, ktoré vysielajú komerčné televízne stanice (napr. Lets Dance, Talentmánia, Superstar,...). Cieľom cestovných kancelárií je ponúknuť taký animačný program, ktorý dokáže osloviť čo najširšiu skupinu účastníkov, zabaviť deti a odrekreovať ich tak, aby sa chceli ešte vrátiť a zažiť tento pocit ešte raz. V súčasnej dobe sa do popredia dostáva metóda učenia a výchovy prostredníctvom zážitku. Výchova zážitkom kladie dôraz na zážitok, presnejšie na „zakotvenie“ prežitého v osobnej skúsenosti. Cieľom vo výchove zážitkom však nie je zážitok samotný, ten je len využitým prostriedkom pre všestranný a harmonický rozvoj osobnosti. Táto kapitola oboznamuje čitateľa s produktom jazyková škola v prírode a jej programom.

5.1 Predstavenie produktu

Jazyková škola v prírode je špecifický druh produktu, ktorý je zameraný na výučbu cudzieho jazyka v procese hry. Aby sa tento produkt nepribližoval jazykovým detským táborom, kde sa deti učia jazyk formou pesničiek pri táboráku, je nutnosť ponúknuť žiakom pobyt, ktorý má váhu, ktorý ich obohatí nielen po jazykovej stránke, ale i osobnostnej a kultúrnej. Jazyková škola v prírode je formou netradičnej animácie v cestovnom ruchu, ktorá obsahuje pedagogické a psychologické prvky.

Zaujímavé sú výmenné jazykové pobyty. Tie sú však finančne a časovo náročné. V rámci Európy existujú aj „družby“ medzi školami, napríklad Základná škola v Kútoch má družbu so školou v Hohenaue (v Rakúsku). Pravidelne raz za mesiac sa rakúske deti zúčastňujú vyučovacieho procesu v Základnej škole v Kútoch, a opačne slovenské deti navštevujú deti v rakúskom Hohenaue. Tak deti zo Slovenska komunikujú s deťmi z Rakúska. Deti sa rozprávajú po slovensky, po nemecky, prípadne po anglicky. Od školského roku 2004/2005 sa deti v Hohenaue učia slovenský jazyk formou team teaching. Dôvodom je

pohraničné územie, kde je nutné, aby si obe strany, teda Slováci aj Rakúšania, rozumeli. Výhodou pre rakúske deti je vyučovanie slovenského jazyka za účasti „Native speaker“ (lektora zo Slovenska), ktorý ich hravým spôsobom učí nielen samotný jazyk, ale približuje im aj slovenskú kultúru. Obe školy prejavili záujem o viacdňový pobyt, kde by sa mali deti možnosť lepšie spoznať prostredníctvom vzájomnej komunikácie. Tento fakt sa stal inšpiráciou pre túto prácu. Na základe dotazníkového prieskumu bol overený záujem žiakov a učiteľov aj na iných slovenských základných školách.

Jazyková škola v prírode je projekt, kde sa stretnú deti zo Slovenska a Rakúska s cieľom oddýchnuť si v príjemnom prostredí, spoznať kultúru danej krajiny, rozšíriť si slovnú zásobu a odbúrať strach z komunikácie v cudzom jazyku. Pôjde o 5-dňový rekreačný pobyt s plnohodnotným animačným programom. Animačný program bude na každých dvadsať detí zabezpečovať jeden animátor. Animátori v jazykovej škole v prírode ovládajú svoj rodný jazyk slovenčinu a majú štátnicu z nemeckého jazyka. Ideou je, aby prácu animátorov vykonávali študenti katedry riadenia kultúry a turizmu so štátnicou z nemeckého jazyka, ktorí majú všetky predpoklady na to, aby zvládli prácu odborného animátora a sprievodcu v cudzom jazyku. Pre žiakov prvého stupňa základnej školy bude vyučovací proces počas jazykovej školy v prírode trvať denne štyri vyučovacie hodiny a pre žiakov druhého stupňa a žiakov stredných škôl bude trvať denne päť vyučovacích hodín. Vyučovacia hodina trvá 40 minút. Výučba je zameraná na bližšie spoznanie rakúskej a slovenskej kultúry.

5.2 Program jazykovej školy v prírode

„Programovka“ jazykovej školy v prírode je špecifický materiál určený pre animátorov jazykovej školy v prírode. Služi ako metodická pomôcka pri tvorbe programu. Animátor ho obdrží približne týždeň pred nástupom do školy v prírode. Úlohou animátora je, aby si programovku preštudoval a v prípade nejasností sa obrátil na cestovnú kanceláriu. Programovka presne popisuje priebeh týžňa, dní a jednotlivých hier animačného programu.

Zúčastní sa tohtoročnej zbojníckej pasovačky, kde Ťa čaká súťaženie, spoznávanie nového dobrodružstva a hľadanie strateného pokladu v začarovanom lese. Vďaka pútavému príbehu z minulosti Ťa zavedieme tam, kde Ti to Tvoja fantázia dovolí. Spoznáš a navštíviš rôzne miesta Slovenska a pritom si ešte precvičíš nemecký jazyk. Na to, aby si sa naučil lepšie nemčinu nepotrebuješ slovníky a učebnice. Učiť sa cudzí jazyk môže byť aj veľká zábava. Zostav si svoj tím a pod' sa s nami hrať.

Prológ : Určite poznáš povest' o udatnom slovenskom zbojníkovi a jeho hrdinskej družine. Áno, je reč o Jurajovi Jánošíkovi, o zbojníkovi, ktorý bohatým bral a chudobným dával. Teraz prišiel opäť jeho čas, keď sa vrátil medzi nás a hľadá si vernú družinu, ktorá bude bojovať proti hajdúchom, ktorí slúžili zemepánom. Pod' medzi nás a spoločne nájdeme stratený poklad a objasníme povest' o Jánošíkovi.

Princíp : Na stredisku by mali byť dvaja animároti. Jeden animátor sa prezlečie za Jánošíka. Jánošík bude dávať rozkazy svojej zbojníckej družine. Druhý animátor bude zemepán, ktorý si zostaví družinu hajdúchov, ktorá bude stáť proti zbojníckej družine. Zemepán sa nevie zmieriť s tým, že ho Jánošík so svojou družinou neustále. No Jánošík má z toho zábavu. Preto sa zemepán rozhodne, že vyzve Jánošíka, aby mu našiel stratený poklad v začarovanom lese, kde sa neodváži nikto vstúpiť a verí, že sa už Jánošík nevráti. Zemepán pošle svojich vojakov, aby sledovali Jánošíka a informovali o všetkom dianí. Kto nájde skôr poklad, ten je víťaz. Ste zvedaví ako to dopadne, či sa stratí Jánošík v lese alebo sa vráti aj s dávnym strateným pokladom? Spoločne sa presunieme do tejto doby a na vlastnej koži sa presvedčíme, čo sa stane.

Deti sa rozdelia do dvoch družstiev. Jedno družstvo bude „jánošíkova družina“ a druhé budú „zemepánovi hajdúsi“. Obe skupiny si vymyslia pokrik a hymnu. Na to, aby hra prebehla fairplay podpíšu obe strany dohodu o čestnom boji, kde si samy špecifikujú pravidlá. Táto dohoda sa umiestni na dobre viditeľné miesto. Spoločne sa dohodnú, kedy a kde bude vyhodnotenie dňa a jednotlivých disciplín. Spoločne si obe skupiny zmajstrujú schránku na odkazy, ktoré si budú môcť počas celého dňa posielat'. Na odkaz sa napíše meno, komu je odkaz určený a či sa môže čítať nahlas alebo je odkaz súkromný. Pošta sa číta vždy večer po vyhodnotení. Obe skupiny sa dohodnú na pomenovaní jednotlivých spoločenských miest: napr. spoločenská miestnosť bude panský dvor, vonkajší prístrešok bude hrad, jedáleň bude Jánošíkova jaskyňa. Aby sa družstvá navzájom rozlíšili, vymyslia si erb družiny.

5.3 Týždenný harmonogram jazykovej školy v prírode

Prvý deň, príchod detí do Terchovej

10:00 – 11:30 príchod, ubytovanie detí

12:00 – 12:30 obed, animátori sa porozprávajú s učiteľkami o programe a podmienkach

12:30 – 15:00 poobedná siesta, odpočinok, zoznámenie sa s prostredím

15:00 – 16:00 rozdelenie sa do skupín, vymyslenie prezývky, pokriku, hymny

16:15 – 16:30 olovrant

16:30 – 16:45 zoznamovacia hra Hádzanie čarovného Jánošíkovho mešca a Najrýchlejšia hra na mená

17:00 – 17:50 Hry večera : Jánošíkovská obiehačka, Strážca a zlodej Jánošík

18:00 – 18:30 večera

19:30 – 20:00 Hra „ Rozmýšľaj Jánošík „

20:00 – 21:00 vyhodnotenie večera, vyhlásiť víťazné družstvo, čítanie pošty, zopakovanie si pokryku

21:00 večierka

Druhý deň Jánošíkovské hry

7:30 rozcvička

8:00 – 12:00 vyučovací proces

12:00 - 12:30 obed

12:30 – 13:00 poobedná siesta

13:00 – 18:00 hry : Jánošíkov liečivý odvar od Baby Jagy , V družine je zradca, Oslepnutý Jánošík, Najobratnejší bežec, Najlepší posol, Hajdúch ty ma nechytíš!

18:00 – 18:30 večera

19:30 Vyhodnotenie druhého dňa – pokrik, pošta, vyhlásenie víťaza dňa

20:00 – 21:00 Hra Jánošík strážca pokladu

21:00 večierka

Tretí deň po stopách Jánošíka

7:30 rozcvička

8:00 raňajky / obed je formou balíčkou

9:00 odchod na celodenný výlet za poznaním Jánošíka / presun autobusom

10:00 návšteva hradu Likava, kde bol údajne Jánošík pred svojou smrťou väznený. Sprievod je s odborným výkladom v slovenskom a nemeckom jazyku, ktorý si pripraví animátori.

11:30 presun autobusom do Múzea Liptovskej dediny v Pribyline, kde detividia tradičnú kultúru a bývanie na Liptove. V autobuse sa naobediajú.

12:00 – 15:00 prehliadka Múzea Liptovskej dediny v Pribyline s odborným výkladom animátorov v nemeckom a slovenskom jazyku.

16:00 Agrofarma Gejdák, prehliadka farmy s výkladom a ochutnávka ovčieho syra (desiata pre deti)

17:30 Presun na ubytovacie stredisko
18:30 Večera
20:00 Hľadanie stratených peňazí, ktoré ulúpil Jánošík
20:30 Vyhodnotenie dňa, prečítanie pošty, pokrik
21:00 Večierka

Štvrtý deň hľadanie strateného pokladu

7:30 rozcvička
8:00 – 12:00 vyučovací proces
12:00 - 12:30 obed
12:30 – 13:00 poobedná siesta
13:00 – 18:00 hry : Pátranie po mape , Cukor, káva, čaj, Zábavný príbeh
16:15 – 16:30 olovrant
18:30 Večera
19: 00 Hľadanie strateného pokladu pokladu, Ide Jánošík okolo
20:00 Kultúrny kvíz, zábavné otázky, kde si deti osvoja kultúrne špecifiká
21:00 vyhodnotenie večera a celého pobytu, vyhlásenie víťazov a tanečná zábava
Nasledujúci deň sa deti po raňajkách pobalia a vyberú sa na cestu domov.

6 ZÁVER

V európskych krajinách, kde je cestovný ruch významnou zložkou hospodárstva, sa pojem animácia už od polovice 20. storočia spája predovšetkým so starostlivosťou o voľný čas dovolenkárov. V súvislosti s tvorbou dovolenkovej ponuky bolo nutné ponúknuť klientovi okrem základných služieb v cestovnom ruchu, ako je ubytovanie, stravovanie, prepravu aj ďalšie doplnkové služby. Medzi takéto služby patrí animácia, ktorá citlivo reaguje na potreby účastníkov cestovného ruchu s cieľom dosiahnuť atmosféru pre nové kontakty a zážitky. Animácia umožňuje ľuďom navzájom komunikovať a mať radosť zo života. Napriek tomu, že sa tento pojem stal neoddeliteľnou súčasťou dovolení a rekreačných pobytov, využíva sa v kultúre i vo vzdelávaní, doposiaľ nemáme u nás systematicky spracovaný odborný materiál na štúdium uplatňovania metodiky animácie v praxi.

Na Slovensku sa bežne stretávame s animáciou počas klubovej dovolenky pri mori, v detských letných táboroch, na školských výletoch, v kultúrnych zariadeniach a školách v prírode. Bežný animačný program sa odohráva vo vopred vyhradenom čase pod vedením animátora, ktorý sa stará o pobavenie, rozveselenie klienta v jeho voľnom čase. Klasická animácia v cestovnom ruchu sprostredkúva účastníkovi, dieťaťu alebo dospelšej osobe len zážitok.

Táto diplomová práca sa venuje dopodrobna jednej z oblastí animácie, a to netradičnej forme detskej animácie v škole v prírode. Za posledné roky sa nám do popredia dostáva pojem výchova zážitkom, ktorý sa spája predovšetkým s voľným časom. Samotný termín sa zvykne ľubovoľne zamieňať s pojmami výchova v prírode, výchova dobrodružstvom, výchova výzvou. Tieto pomenovania majú značnú podobnosť s pojmom animácia, spájajú ich pojmy zážitok, dobrodružstvo, príroda, príjemné prostredie. Novým fenoménom v oblasti cestovného ruchu a pedagogiky by sa mohla stať animácia vo forme výuky zážitkom. Animácia tak môže byť novou formou nedirektívnej výchovy prostredníctvom zážitku v procese hry. Animácia sa v tomto prípade opiera o intenzívne prežívanie a skúsenosti získané aktívnou účasťou v programe aktivít, ktoré sa realizujú obyčajne vo vonkajšom prostredí, je zameraná na rozvoj sebavnímania, sociálnych vzťahov a vzťahov k prostrediu. Jej forma závisí od cieľa.

Výuka zážitkom sa využíva aj ako nová forma výuky cudzích jazykov v zahraničných školách počas vyučovacieho procesu. V roku 2005 vznikol v Rakúsku projekt, ktorý podporuje výučbu slovenského jazyka v slovensko-rakúskom pohraničí. Deti v Hohenau sa

učia slovenský jazyk formou team teaching. V tejto oblasti je nutné, aby si obe strany navzájom, teda Slováci aj Rakúšania, dorozumeli. Výhodou pre rakúske deti je vyučovanie slovenského jazyka za účasti „Native speaker“ (lektora zo Slovenska), ktorý ich hravým spôsobom učí nielen samotný jazyk, ale približuje im aj slovenskú kultúru. Deti sa hrajú hry, spievajú, recitujú, hrajú divadlo, diskutujú. Pri výuke zážitkom nie sú potrebné učebnice. Tento fakt sa stal inšpiráciou pre napísanie tejto diplomovej práce, nakoľko na Slovensku podobný spôsob výuky chýba.

Diplomová práca ponúka metodologické riešenie detskej animácie. Popisuje, ako postupovať pri tvorbe animačného programu od samotného výberu cieľovej skupiny, cez jej charakteristiku až po organizačné, inštitucionálne a personálne zabezpečenie. Nakoľko táto práca venuje pozornosť doplnkovým službám, animácii, nespomína sa v nej ubytovanie, stravovanie, preprava a tvrba ceny. O túto stránku produktu sa stará samotná cestovná kancelária. Cieľom animačného programu je, aby si deti osvojili v procese hry, čo najväčšie množstvo nových slovíčok, rozšírili si nielen slovnú zásobu, ale zautomatizovali si určité komunikačné frázy. Ďalším cieľom jazykovej školy v prírode je podporiť vzájomné vzťahy medzi rakúskymi a slovenskými deťmi, odbúrať predsudky a návzájom im priblížiť ich rozdielny spôsob života. Na základe výsledkov prieskumu sa očakáva vysoká úspešnosť.

Prostredníctvom swot analýzy vybraných detských cestovných kancelárií sa vyšpecifikovali negatívne a pozitívne vlastnosti školy v prírode. Vzhľadom k týmto zisteniam navrhujem produkt, ktorý neobsahuje zistené negatívne stránky a je obohatený o inovatívne zložky, vďaka ktorým sa stáva jedinečným a konkurencie schopným produktom na trhu cestovného ruchu. Pod inovatívnymi zložkami sa chápe využívanie výuky zážitkom, učenie sa cudzieho jazyka v procese hry a spoznávanie kultúry iného etnika.

Swot analýza poukazuje na pozitívne fakty, ako sa dá zaujímavá idea školy v prírode, ktorá sa zakladá na pútavom príbehu, preniesť do praxe. Dôležitou súčasťou je aj dobré materiálne zabezpečenie programu, dostatok farebného a krepového papiera, pasteliek, farbičiek, lepidla, lôpt, lana, látok atď.. Kvalitný personál, v tomto prípade animátor, je zárukou spokojného klienta. Aby sa predišlo nepríjemnostiam, je nevyhnutné, aby každý animátor absolvoval prípravné školenie a svoju prvú školu v prírode uskutočnil za prítomnosti už skúseného animátora. Problém nastáva vtedy, keď sa v škole v prírode strednú dvaja animátori-nováčikovia. Každý animátor dostane pred nástupom do školy v prírode (dva týždne vopred) tzv. „ Programovku“. Programovka je metodický materiál, ktorý informuje o harmonograme celej školy v prírode, obsahuje prológ, vysvetľuje princípy a popisuje jednotlivé hry programu. Hry v programovke sú vopred pripravené tak, aby ideovo

korešpondovali s témou školy v prírode. Animátor si vopred pripraví kostým, ktorý bude tematicky súhlasiť s programom školy v prírode. V prípade zlého počasia je nevyhnutné zabezpečiť náhradný program. Z toho dôvodu doporučujem pripraviť hry, ktoré sa dajú hrať v miestnosti alebo telocvični. Pozitívne hodnotím spoluprácu s takými ubytovacími zariadeniami, ktoré ponúkajú možnosť využiť miestnosť s premietacou technikou, tzv. detské kino. Zaujímavejšie sú školy v prírode, ktoré obsahujú v rámci programu aspoň jeden fakultatívny výlet. Pokiaľ cestovná kancelária daruje dieťaťu pri jeho odchode zo školy v prírode darček, napr. tričko s logom, dáva mu nielen pocit dôležitosti, ale aj spomienku na príjemne strávený pobyt v škole v prírode. Tento fakt sa z psychologického hľadiska hodnotí veľmi pozitívne. Zaujímavým momentom je spôsob ranného budenia sa formou počúvania rozhlasu-rádia. Nemalo by ísť o klasické komerčné rádio. Podľa možnosti by mali animátori pripravovať pre deti ranné vysielanie s pesničkami na želanie. Pesničky na želanie môžu deti hádzať do vopred pripravenej krabice, ktorá sa nachádza v spoločenskej miestnosti alebo na recepcii.

Negatívne hodnotím identickosť ponúk detských cestovných kancelárií. Túto skutočnosť dokazuje výskum trhu detských cestovných kancelárií. Ponuky sa síce líšia názvom a motívom, ale obsahovo sa z veľkej miery opakujú. V ponuke všetkých slovenských detských cestovných kancelárií chýba produkt jazykových škôl v prírode. V susednom Rakúsku sú jazykové školy v prírode produktom. Dôležité bolo zistiť, či by aj na Slovensku bol záujem o jazykové školy v prírode. Tento prieskum sa vykonával prostredníctvom dvoch dotazníkov určených pre žiakov piateho ročníka základných škôl a učiteľov cudzích jazykov. Z výskumu vyplýva, že 82% opýtaných detí sa rado učí cudzie jazyky a keby sa stretli s kamarátmi z krajiny, ktorej jazyk sa učia, 64% by sa dorozumelo. 36% by malo strach komunikovať v cudzom jazyku alebo by sa nedorozumelo. Dôvodom môže byť aj nedostatok času, ktorý je venovaný konverzácii na hodine cudzieho jazyku. Jazyková škola v prírode by bola ďalšou alternatívou, kde by využili žiaci svoje jazykové schopnosti v praxi. Keďže budú rozdelení do dvoch pomešaných družstiev pozostávajúcich z rakúskych a slovenských detí, budú sa musieť navzájom dohovoriť. V zápale hry nebudú mať deti čas rozmýšľať nad strachom z rozprávania, musia sa vynásť a rýchlo reagovať, aby uspeli v súťažiach.

86% má záujem stretnúť žiakov z krajiny, ktorej jazyk sa učia. 72% opýtaných detí odpovedalo, že radi spoznávajú iné kultúry. Z tohto percentuálneho vyčíslenia vyplýva, že produkt jazyková škola v prírode má potenciál uspokojiť potreby detí a zároveň uspieť na trhu cestovného ruchu. 25% pedagógov súhlasilo úplne s výrokom, že žiaci majú strach komunikovať v cudzom jazyku a 67% učiteľov skôr súhlasilo. Z prieskumu vyplýva, že

najlepšie riešenie jazykovej bariéry je, pokiaľ je to možné, vycestovať do zahraničia, pretože tam sa učí cudzí jazyk najľahšie. V prípade, že nie je možné vycestovať, ako alternatíva dobre poslúži aj komunikácia s cudzincom na území Slovenska. 52% opýtaných označilo za najlepší spôsob učenia sa novej kultúre, učenie sa počas školy v prírode, kde sa stretnú ich študenti so žiakmi z krajiny, ktorej jazyk sa učia, kde je pripravený špeciálny poznávací program v oboch jazykoch, vedený animátormi.

Na otázku, či by pedagógovia podporili produkt „Jazykovú školu v prírode“ , odpovedalo 51% opýtaných učiteľov, že ich projekt veľmi zaujal a 49% odpovedalo, že ich len zaujal. Negatívne neodpovedel nikto. Produkt by bol s nasledovným programom (do úvahy sa berie len program). O program v tejto jazykovej škole v prírode sa starajú dvaja kvalifikovaní animátori, ktorí majú štátnicu z nemeckého jazyka. V tejto škole sa stretnete so žiakmi z Rakúska, ktorí sa učia ako jeden z cudzích jazykov aj slovenský jazyk. Program bude pripravený v oboch jazykoch a deti budú hrať hry v zmiešaných družstvách, aby boli nútené komunikovať v cudzom jazyku. Cieľom je, aby sa odbúrala jazyková bariéra. Hry budú zamerané na spoznávanie kultúry, zvyklostí, pamiatok a rozširovanie si slovnej zásoby. Pre deti je pripravený jednodňový výlet, kde bude deťom poskytnutý výklad v oboch jazykoch. Dôležité je zistenie, že by pedagógovia tento produkt podporili, že sa im páči daná idea jazykovej školy v prírode. V prípade, že sa projekt reálne uskutoční, už teraz vieme, že bude konkurencieschopný a získa si svoje miesto na trhu cestovného ruchu. Produkt jazyková škola v prírode zaujal aj riaditeľku Základnej školy v Hohenaue a je ochotná predostrieť ho na schválenie rade pre vzdelávanie v Rakúsku. O tento projekt prejavila záujem cestovná kancelária Bombovo a rekreačné stredisko Rekrea Stará Myjava, preto verím, že neostane len v teoretickej rovine a bude využitý v praxi.

LITERATÚRA A PRAMENE

- BAĎURÍKOVÁ, Z.: Učenie hrou. Žiar nad Hronom, 2001. 136 s. ISBN 80-968292-4-6.
- BEŇUŠKOVÁ, Z.- BOCÁNOVÁ, M. : Animačné aktivity medzi teóriou a praxou. In: Zborník z konferencie konanej v Nitre 2.-3.7. 2008, Bratislava 2008, s. 9-25.
- BLÍŽKOVSKÝ, B.: *Systémová pedagogika*. Celistvé a otvorené pojetí vzdelávania a výchovy. Ostrava : Amonium servis, 1997. 315 s. ISBN 80-85498-23-5.
- BOROVSKÝ, J. - SMOLKOVÁ, E. - NIŇAJOVÁ, I. : *Cestovný ruch, trendy a perspektívy*. Bratislava : Iura Edition, 2008. 280s. ISBN 978-80-8078-215-3.
- ĎURÍČEK, M. – ČERNÁK, R.- OBODYŇSKI, K. : *Riadenie animácie v turizme*. Prešov : Agentúra PRO-STAFF. 2001. 199s. ISBN 80-968046-1-8
- GOREJ, L. – ILENIN, I. – ZELINA, M. : *Motivácia a záujmy*. Bratislava : Smena. 1982. 159s.
- GÚČIK, M.a i.: *Výkladový slovník*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 2006. 216s. ISBN: 80-10-00360-3
- HUIZING, J.: *Homo ludens*. O pôvodu kultúry ve hře. Praha : Mladá fronta, 1971. 226 s.
- HOFBAUER, B.: *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.
- KASPAR, C.: *Úvod do manažmentu cestovného ruchu*. Banská Bystrica: Cestovateľ, 1995. 104 str. ISBN 80-901166-3-9
- KOLEKTÍV : *Stručný psychologický slovník*. Bratislava : Pravda, 1987. 285s.
- KRIŽANOVÁ, D.: *Teória a metodika animačných činností pre stredné pedagogické školy, pedagogické a sociálne akadémie a pedagogické a kultúrne akadémie 2*. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2007. 136 s. ISBN 978-80-10-00958-9.
- MARÁKOVÁ, V. : Využívanie voľného času zákazníkmi cestovného ruchu. In: Ekonomická revue, roč. 35, 2002, č.2, s 67. ISSN 0139-8660.
- NOVACKÁ, Ľ. : *Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca*. Bratislava : Ekonóm. 2010. 471 s. ISBN 978-80-225-2982-2.
- NEUMAN, J. a kol.: *Turistika a sporty v prírode*. Praha : Portál, 2000. ISBN 80-7178-391-9.
- ORIEŠKA, J. 2003. *Animácia v cestovnom ruchu*. Banská Bystrica : Ekonomická fakulta UMB a Občianske združenie Ekonómia, 2003. 114 s. ISBN 80-8055-858-2.
- ORIEŠKA, J.: *Kongresové a animačné služby v cestovnom ruchu*. Bratislava, 2002. 106s. ISBN 80-08-03138-7
- ORIEŠKA, J.: *Technika služieb cestovného ruchu*. Praha. 2002. 244 s. ISBN 80-85970-27-9.

PÁVKOVÁ, J.a kol. : *Pedagogika voľného času*. Praha: Portál, 2002. 231 str. ISBN 80-7178-711-6.

PELÁNEK, R. : *Příručka instruktora zážitkových akcí* . Praha : Portál, 2008. 205 s. ISBN 978-80-7367-353-6.

TRIZMOVÁ, A. : Animácia ako súčasť produktu cestovného ruchu. In: Ekonomická revue cestovného ruchu, roč. 34, 1996, č.1, s 124-132. ISSN 0120-2581.

KOLEKTÍV.: *Služby a cestovný ruch : Súvislosti. Špecifiká. Cesta rozvoja*. Bratislava : Sprint, 2001. 523 s. ISBN 80-88848-78-4.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky[online]. 2011. [cit. 2011-04-04]. Dostupné na internete: < <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=214>>.

Bombovo. Cestovná kancelária [online]. 2011. [cit. 2011-03-10]. Dostupné na internete: <<http://www.bombovo.sk/sk/kontakt.aspx>>.

Fantázia [online]. 2011. [cit. 2011-03-10]. Dostupné na internete: < <http://www.fantazia.eu/skvpjarprogram2010.html>>.

Jufa [online]. 2011. [cit. 2011-03-10]. Dostupné na internete: < <http://www.jufa.at/aktivitaeten/schulreisen.html>>.

Maggy magazín. [online]. 2011. [cit. 2011-01-02]. Dostupné na internete: < <http://www.maggi.sk/Magazin/Svetova-kuchyna/Rakuska-kuchyna.aspx>>.

Prostaff [online]. 2011. [cit. 2011-01-02]. Dostupné na internete: <<http://www.prostaff.sk/sk/Uvod.alej>>.

SACR. *Informácia o aktuálnej situácii na trhu cestovného ruchu* [online]. 2011. [cit. 2011-01-01]. Dostupné na internete: <http://new.sacr.sk/fileadmin/user_upload/zahr-zastupenia/at/RAKUSKO-aktualna_situacia_09.pdf>.

Schulveranstaltungen [online]. 2011. [cit. 2011-01-02]. Dostupné na internete: <http://www.bmukk.gv.at/medienpool/6039/schulrecht_info_5.pdf>.

Slniečko. Cestovná kancelária [online]. 2011. [cit. 2011-03-10]. Dostupné na internete: < <http://www.detskerekreacie.sk/skoly-v-prirode.php>>.

Tralaland [online]. 2011. [cit. 2011-03-10]. Dostupné na internete: < <http://www.tralaland.sk/index.php?cmd=2&cmd2=8>>.

PRÍLOHY

Príloha 1 Dotazník pre žiakov piateho ročníka základnej školy

Ahoj, volám sa Lucia a práve píšem diplomovú prácu na tému škola v prírode, preto Ťa prosím o vyplnenie dotazníka. Tvoj názor je veľmi dôležitý a pomôže mi pri písaní práce. (odpovede mi prosím zakrúžkuj, vždy je možná len jedna odpoveď).

Ďakujem

Pohlavie: chlapec dievča

1. Baví Ťa učiť sa cudzí jazyk? ÁNO NIE

2. Ak sa stretneš s kamarátom, ktorý rozpráva tým cudzím jazykom, ktorý sa učíš, porozprával/a by si sa s ním? ÁNO NIE BÁL/ A BY SOM SA

3. Máte vrámci hodiny cudzieho jazyka aj konverzácie, čas kedy sa rozprávate v cudzom jazyku? ÁNO NIE

4. Chodíš rád / rada do školy v prírode? ÁNO NIE

5. Keď ste v škole v prírode, kto sa stará o program?

ANIMÁTORI

PANI UČITEĽKY

6. Čo je pre Teba zábavnejšie:

- A) Keď sa v škole v prírode o program stará pani učiteľka
- B) Keď sa o program starajú animátori
- C) Keď sa môžu do prípravy programu zapojiť aj žiaci

7. Aké hry hráš najradšej:

- A) Športové hry
- B) Logické hádanky a hlavolamy
- C) Hľadanie pokladu, lúštenie šifier
- D) Kreatívne hry , tvorivé dielničky
- E) Iné (doplňte).....

8. Spoznávaš rád / rada cudzie krajiny a ich kultúru (ich jedlá, obliekanie, zvyky ?)

ÁNO

NIE

NEVIEM

9. Keby si si mohol/ mohla vybrať z týchto skôl v prírode, kam by si chcel/a ísť ?

- A) Škola v prírode s názvom „ Zbojnícka pasovačka“
- B) Škola v prírode s názvom „ Stratené poklady“
- C) Škola v prírode s názvom „ Začarovaný les“

10. Páčilo by sa Ti stretnúť sa v škole v prírode so žiakmi z krajiny, ktorej jazyk sa učíš?

ÁNO

NIE

Príloha 2 Dotazník pre učiteľov cudzích jazykov

Milý pedagóg, moje meno je Lucia Némethová, momentálne píšem diplomovú prácu na tému „Využitie netradičných foriem animácie“. Rada by som Vás touto formou poprosila o vyplnenie dotazníka, za čo Vám vopred veľmi pekne ďakujem.

Pohlavie:

Vyučujem jazyk:

1. Otázka sa týka cudzieho jazyka, ktorý sa žiaci učia. Nakoľko súhlasíte s výrokom:
„Myslím si, že študenti majú jazykovú bariéru, boja sa rozprávať v cudzom jazyku.“
 - Úplne súhlasím
 - Skôr súhlasím
 - Skôr nesúhlasím
 - Vôbec nesúhlasím

2. Čo si myslíte, čo by pomohlo študentom odstrániť túto jazykovú bariéru najlepšie?
(priradte k pojmom čísla, pričom od 1 až po 5, 1-najlepší spôsob, 5 najhorší spôsob)
 - Pozerať v TV program v danom cudzom jazyku
 - Navštevovať hodiny komunikácie v danom cudzom jazyku tu na Slovensku
 - Navštíviť krajinu, ktorej jazyk sa učím
 - Stretnúť sa s ľuďmi, ktorých jazyk sa učím a pobudnúť s nimi určitý čas
 - Viac sa učiť sám doma cudzí jazyk

3. Čo si myslíte, do akej miery je dôležité pre žiaka spoznať kultúru a spôsob života ľudí, ktorých jazyk sa učí?
 - Veľmi dôležité
 - Pomerne dôležité
 - Menej dôležité
 - Skôr nedôležité
 - Nedôležité

4. Čo si myslíte, akou formou si žiak piateho ročníka ZŠ najlepšie osvojí vedomosti o cudzej krajine, ktorej jazyk sa učí? (priradte k pojmom čísla, pričom od 1 až po 5, 1-najlepší spôsob, 5 najhorší spôsob)
 - Výučbou v škole na hodine cudzieho jazyka
 - Na viacdňovom výlete v cudzej krajine, kde je poskytnutý odborný výklad sprievodcu
 - V škole v prírode, kde sa stretne so žiakmi z krajiny, ktorých jazyk sa učí, kde je pripravený špeciálny poznávací program v oboch jazykoch, vedený animátormi
 - Na špeciálnom doučovaní – napr. jazyková škola
 - Samoštúdiom

5. Čo sa myslíte, koľko sa môže naučiť žiak piateho ročníka ZŠ v procese hry? Vyberte jeden z výrokov.

- Dokáže si zapamätať takmer 100%, pokiaľ si vytvorí správne asociácie a je sústredený.
 - Dokáže si zapamätať 80% vďaka vyvolaným emóciám .
 - Dokáže si zapamätať 50% , pretože ho ruší veľa vonkajších vplyvov počas hry.
6. Myslíte si, že by si žiak piateho ročníka ZŠ mohol vďaka správnej hre (zážitku) vytvoriť lepší vzťah k danému jazyku či krajine, ktorej jazyk sa učí?
- Áno, myslím, že áno.
 - Skôr súhlasím, ako nesúhlasím.
 - Nesúhlasím, myslím si, že je to nepravdepodobné.
7. Čo si myslíte, ktoré hry sú pre žiaka piateho ročníka ZŠ najzaujímavejšie? (priradte k pojmom čísla od 1 až po 4, 1-najzaujímavejšia, 4 najmenej zaujímavá)
- Športové hry
 - Logické hádanky a hlavolamy
 - Hľadanie pokladu, lúštenie šifier
 - Kreatívne hry , tvorivé dielničky
 - Iné (doplňte).....
8. Čisto hypoteticky Vám cestovná kancelária ponúkne produkt „ Jazykovú školu v prírode“ (vaši žiaci sa učia NJ ako hlavný cudzí jazyk) s nasledovným programom (bavíme sa len o programe)
- o program sa starajú dvaja kvalifikovaní animátori, ktorí majú štátnicu z NJ
 - v tejto škole v prírode sa stretnete so žiakmi z Rakúska, ktorí majú ako cudzí jazyk SJ
 - program bude pripravený v oboch jazykoch a deti budú hrať hry v zmiešaných družstvách, aby boli nútené komunikovať v cudzom jazyku , aby sa odbúrala jazyková bariéra
 - hry budú zamerané na spoznávanie kultúry, zvyklostí, pamiatok
 - pre deti je pripravený jednodňový výlet
- Do akej miery Vás produkt zaujal? Vyberte jednu odpoveď.
- Veľmi ma zaujal.
 - Zaujal ma.
 - Skôr ma nezaujal.
 - Vôbec ma nezaujal.
9. Do akej miery by ste takýto produkt (projekt) podporili? Vyberte si jednu možnosť.
- Určite by som ho s nadšením prezentovala rodičom.
 - Odprezentovala by som ho rodičom a doporučila aj iným kolegom.
 - Asi by som ho odprezentovala na rodičovskom združení.
 - Neodprezentovala by som ho, nech si ho príde odprezentovať cestovná kancelária.

Veľmi pekne Vám ďakujem za Vaše odpovede.

Príloha 3 Hry Jazykovej školy v prírode

Hádzanie čarovného Jánošíkovho mešca

Deti sa rozostavia do kruhu a budú si hádzať mešec. Dieťa, ktoré mešec hádže položí otázku: „Wie heißt du? Ako sa voláš?“ Rakúske dieťa sa pýta po slovensky a slovenské po nemecky. Nesmú sa opakovať stále tie isté osoby. Mali by sa vystriedať všetky deti niekoľkokrát, aby si hráči zapamätali čo najviac mien. Cieľom hry je, aby sa deti naučili svoje mená a zároveň si precvičili frázy : Wie heißt du? Ako sa voláš?

Najrýchlejšia hra na mená

Pomôcky: stopky

Skupina vytvorí veľký kruh. Vedúci vysvetlí, že ide o pokus vytvoriť najrýchlejšiu hru na svete, pri ktorej musia zaznieť všetky mená zúčastnených hráčov. Vedúci začne merať čas. Kto už pozná meno svojho suseda, môže začať tým, že sa k nemu otočí a povie jeho meno. Menovaný má povedať krstné meno ďalšieho: pokiaľ ho nevie, musí mu ho dotyčný pošepkať a on ho hlasno zopakuje. Prvé kolo skončí, keď padne meno hráča, ktorý hru začal. V tom okamžiku stisne vedúci stopky. Hra pokračuje druhým a ďalším kolom, až sa dosiahnutý čas podstatne nemení a mená sú vyslovované tak rýchlo, že sa prekrývajú. Bez obáv povedzte, že bol práve dosiahnutý svetový rekord.

Jánošíkovská obiehačka

Na hru potrebujeme tieto pomôcky: stopky, pripínačky, papier, pero, kartičky s číslami.

Popis: Hráčov rozdelíme do 4 – 6 skupín s rovnakým počtom účastníkov. V riedkom lese pripevníme na stromy lístky s poradovými číslami, začínajúc jedničkou. Na každom papieriku sú čísla napísané v slovenskom aj nemeckom jazyku, napr: 1- eins- jeden. Čísel je toľko, koľko členov majú jednotlivé tímy, všetky sú otočené smerom ku štartu. Družstvá sa postaví za štartovaciu čiaru a na znamenie vybehnú prví pretekári všetkých tímov ku stromu s číslom jeden, obehnú ho a vrátia sa na štart. Tam každý z nich vezme za ruku druhého zo svojho družstva a spoločne obehnú strom s číslom 2. Potom sa vrátia opäť na štart, ich obiehajúci tím sa rozrastie o ďalšieho člena a bežia k stromu s ďalším číslom. Zvíťazí družstvo, ktoré celé obehne strom s najvyšším číslom a ako prvé prebehne cieľovou čiarou. Cieľom je, aby sa deti

fyzicky pripravili na výpravu čarovným lesom, ktorá ich čaká a zároveň si zopakovali čísla v cudzom jazyku. Metodická poznámka: Rozmiestňujte čísla na stromy rôznym smerom od štartu. Trojku dajte do väčšej vzdialenosti, aby beh k nej vyžadoval vyšší fyzický výkon a aby sa tímy mohli na trase lepšie predbehnúť.

Strážca a zlodej Jánošík

Uprostred veľkého kruhu, ktorý vytvárajú hráči, stojí jeden hráč so zaviazanými očami. Na zemi pred ním je položený predmet. Hráči z kruhu sa potichu usilujú priplaziť k predmetu a zobrať ho. Keď strážca zistí, z ktorého smeru sa zlodej prikráda, ukáže tým smerom. Keď uhádne, zlodej sa musí vrátiť na štartovú čiaru. Kto sa zmocní predmetu, stáva sa v ďalšej hre strážcom. Keď strážca dlho nikoho nepočuje, môže sa spýtať : „ Kde si? Wo bist du? Zlodej mu môže odpovedať : Ja som tu. Ich bin hier. Cieľom hry je, aby si deti rozvíjali obratnosť, ktorú budú potrebovať pri hľadaní pokladu a pri tom sa naučili základné otázky a odpovede v slovesnskom i nemeckom jazyku.

Rozmýšľaj Jánoší

Vedúci nadiktuje hráčom pätnásť otázok, alebo otázky pripraví vopred na papieroch a rozdá ich skupinám. Otázky môžu mať rôzne zameranie, otázky dostanú obe družstvá v nemeckom i v slovesnskom jazyku. Napr.: 1. mesto (die Stadt), 2. rieka (die Fluss), 3. štát, 4. pohorie, 5. zviera, 6. hmyz, 7. vták, 8. mužské meno, 9. ženské meno, 10. ostrov, 11. spisovateľ, 12. kvet, 13. remeslo, 14. dedina, 15. ovocie, zelenina. Odpovede na otázky sa musia začínať na hlásku, ktorú určí vedúci. Napr. bolo určené písmeno "k" , odpovede v tomto prípade sú: 1. Košice, 2. Kongo, 3. Kórea, 4. Krkonoše, 5. Kôň, 6. Komár, 7. Kukučka, 8. Karol, 9. Katarína, 10. Kréta, 11. Kukučín, 12. Konvalinka, 13. Kuchár, 14. Komjatice, 15. Kel. Vyhráva skupina, ktorá najskôr a najsprávnejšie odpovie na otázky. Skupiny pracujú samostatne. Vedúci najprv vyhodnotí odpovede, a potom vyhlasuje víťazov. Za nesprávnu odpoveď sa skupine pripočítajú trestné body. Cieľom hry je , rozšírenie si slovnej zásoby.

Jánošíkov liečivý odvar od Baby Jagy

Jánošík náhle v noci ochorie, preto potrebuje špeciálny liečivý odvar, aby vyzdravel a mohol sa zúčastniť pochodu začarovaným lesom, nájsť stratený poklad. No len Baba Jaga vie, čo mu

pomôže. Nechala nám tu tajný recept s návodom na prípravu. Na papieri sú napísané jednotlivé ingrediencie, ktoré potrebujeme. Sú napísané na preskačku v nemeckom a slovenskom jazyku(napr, list púpavy, der Schlamm, vtáčí trus, žihľava, der Stein, die Blume ...). Keďže sú deti v pomiešaných družstvách budú si musieť navzájom preložiť slovíčka, ktoré čo znamenajú a pomôcť si. Deti sú rozdelené v dvoch družstvách, súťaží družstvo Jánošíkov oddiel a proti nemu družstvo hajdúchov. Kto uvarí skôr liečivý odvar, získava 10 bonusových bodov. Dôležitou súčasťou odvaru je vymyslieť účinné zaklínadlo. Cieľom hry je precvičiť si obratnosť a naučiť sa nové slovíčka.

V družine je zradca

Animátor umiestni v tábore na ľubovoľnom mieste zástavku, kde im budú nechávať čarodejníci a škriatkovia tajné odkazy. Tajne určí nepriateľa. Ostatní vedia, že v tábore je nepriateľ, ale nepoznajú ho. Deti sa venujú zamestnaniu, pritom však strážia zástavku. Nepriateľ sa usiluje zástavku vo vhodnom okamihu zobrať a odniesť z tábora. Obrancovia zvíťazia vtedy, keď sa do dohodnutého času nepodarí určenému nepriateľovi zástavku z tábora vyniesť. Táto hra sa môže hrať počas dňa v priebehu iných hier.

Oslepnutý Jánošík

Jánošík vďaka odvaru vyzdravel, ale deti ho namiešali tak, že stratil zrak. Ako bude teraz hľadať poklad? Jeho družina mu musí pomôcť. Aby sa vedeli aj ostatní vcítiť do jeho kože, budú aj oni oslepení šatkou. Rozdeľte účastníkov do rovnako početných skupiniek, napríklad šesťpočetných. Dvaja hráči si ponechávajú oči voľné (patria k pomocnej expedícii), ostatným sa zaviažu oči šatkou tak, aby boli dokonale oslepení. Vidiaci sprievodcovia majú svoj tím previesť terénom cez všetky prekážky a dohliadnuť, aby sa nikomu nič nestalo. Zvíťazí to družstvo, ktoré bezpečne ako prvé prevedie svojich všetkých spoluhráčov prekážkami.

Najobratnejší bežec

Rozdeľte oddiel na dve družstvá. Každé družstvo sa posadí na jednu koncovú čiaru, čelom k súperom a hráči si rozdelia poradové čísla. Vedúci potom vyvolá niektoré číslo, napríklad sedem. To je povel, aby všetci vyskočili. Obe sedmičky bežia cez celé hracie územie na koncovú čiaru, kde pred chvíľkou sedeli súper, obehnú metu (kameň) a vracajú sa späť ku

svojim. Ostatní hráči sa medzitým rozptýlili v hracom území a prekážajú sedmičkám súperov v pohybe. Môžu sa im pasívne stavať do cesty i s rozťahnutými rukami, ale nesmú ich chytať, ani do nich strkať alebo im dokonca podrážať nohy. Bežci, ktorí majú pridelené vyvolané číslo, rýchlo kľučkujú medzi súpermi, aby boli čo najskôr späť. Keď sa blížia k cieľu, sťahujú sa ku koncovej čiare aj ich spoluhráči a sadajú si. Družstvo, ktorého deti sedia skôr v rade na pôvodných miestach, získava bod. Rozhodca potom vyvolá iné číslo. Nevývolávajúte čísla po poradí, ale tak, aby sa všetci vystriedali raz alebo dvakrát v behu okolo méty. Čísla vyvolávajúte raz v nemeckom, raz v slovenskom jazyku.

Najlepší posol

Skupiny stoja v zástupoch na vyznačenej štartovej čiare, pred každou skupinou leží predmet. Od štartovej čiary na 30 - 45 m je vyznačená méta. Na znamenie vybehne prvý hráč skupiny s predmetom k méte, kde ho položí a beží naspäť k druhému hráčovi, ktorého udrie do nastavenej dlane. Druhý potom vybehne k méte, prinesie predmet a podá ho tretiemu. Hra takto pokračuje, kým sa všetci hráči nevystriedajú. Víťazí skupina, ktorej posledný hráč dobehne na svoje miesto v najkratšom čase.

Hajdúch ty ma nechytíš!

Princípom hry je, zistiť heslo bez toho, aby ťa hajdúch chytil v čo najkratšom čase. Pred hrou si treba pripraviť : trasu a určiť stanovištia pre družinu. Napísať heslá s takým počtom slov, ako je počet detí. Prideliť heslo hajdúchovi a prideliť miesta deťom z družiny v poradí, v akom idú slová v hesle na trati. Potom sa skupiny postavlia na štart a v päť minútových intervaloch sa púšťajú na trať. Ich úlohou je zistiť heslo a nebyť chytení hlavným hajdúchom. Keď prídu na stanovište, hajdúch si napr. v tráve schová časť hesla tak, aby bola čitateľná, keď k nej niekto príbehne a bude ju chcieť prečítať bez toho, aby sa ho dotkol. Hajdúch sa bude snažiť strážiť si svoj text a pritom chytiť čo najviac detí. Akonáhle hajdúch niekoho chytiť, musí sa dieťa presunúť na ním určené stanovište, kde sa môže oživiť a uctieť, pokračovať v hre. Hajdúch ráta počet chytených, ktorých potom nahlási v cieľi. Takto prejdú skupiny celú trasu, až kým nebudú vedieť celé heslo. Za každý prešlap sa pripočítava čas nasledovne: chybné slovo v hesle + 37 sekúnd, za chytenie hajdúchom + 19 sekúnd. Víťazom sa stáva tá skupina, ktorá zistí heslo v čo najkratšom čase a čo s najmenším počtom chytených detí.

Jánošík strážca pokladu

Na túto hru potrebujeme pre každú skupinu jednu loptičku, šatku a baterku. Z každej skupiny si vyberieme jedného strážcu pokladu. Ten sa posadí na deku na lúke so zaviazanými očami cca. 25 metrov od ostatných detí. Pri sebe bude mať loptičku predstavujúcu tajný poklad (môžu to byť aj cukríky, ktoré si potom deti rozdelia). Deti sa snažia zo štartu dostať čo najskôr ku strážcovi bez toho, aby ich počul a osvietil baterkou. Strážca načúva a zo smeru, z ktorého počuje zvuk, namieri baterku a zapne ju. Akonáhle sa svetlo z baterky na niekom zastaví, ten musí v tichosti svoje miesto opustiť, vrátiť sa na štart a začať hrať znovu od začiatku. Bod získava to družstvo, ktorého hráč bude prvý pri poklade.

Hľadanie stratených peňazí, ktoré ulúpil Jánošík

Medzitým, ako deti putovali po stopách Jánošíka, objavil niekto Jánošíkove skryté peniaze a rozsypal ich kade-tade po ceste. Úlohou detí je pozbierať ich a nájsť medzi nimi indíciu, ktorá im pomôže pri hľadaní pokladu. Neprehľadný priestor (kamene, stromy, vysoká tráva, polená atď.) ohraničíme farebným papierom a v tomto priestore rozhádzeme cca 300 ks trojfarebných papierikov. Pred začiatkom hry zhromaždíme skupiny na okraji vyznačeného priestoru a pomocou rozprávkového motívu ich zoznámime s úlohou. Každá skupina má v určenom limite zozbierať čo najviac peňazí. Každá farba znázorňuje inú hodnotu (zlatá, strieborná, bronzová). Vyhráva skupina, ktorá má po spočítaní najvyššiu hodnotu. Medzi papierikmi schovajte do dvoch obálok, ktoré sú farebne odlišené, hádanku s indíciou. Každé družstvo má svoju obálku s odlišnou indíciou. Na papieriku v obálke môže byť napísané :

„Milí priatelia, nastal čas, aby sme sa začali venovať tomu, prečo ste sem prišli. Celý čas som sledoval vaše kroky. Myslím si, že ste veľmi odvážni a ste pripravení na hľadanie pokladu v začarovanom lese. Teraz Vám niečo prezradím. Na to, aby ste prešli lesom, potrebujete mapu k pokladu. No získať ju nebude vôbec jednoduché. Dostanete špeciálne úlohy, po splnení ktorých, získate indície a vďaka nim nájdete mapu. Želám Vám veľa šťastia. Duch lesa.“

Napr. 1. indícia : „Bez čoho neprežije človek viac ako štyri dni?“ Deti musia prísť samé na odpoveď, mali by sa navzájom poradiť a vždy vyslať dvoch zástupcov, ktorí pôjdu na určené miesto hľadať ďalšiu indíciu. Indície budú raz v slovenskom, raz v nemeckom jazyku. Deti si to musia navzájom preložiť, opísať. Hľadanie pokladu začína začiatkom štvrtého dňa pobytu.

Pátranie po mape

Deti poznajú prvú indíciu už z predchádzajúceho dňa. Keď sa stretne družina, tak si ešte raz zopakujú pravidlá. Hľadajú napríklad len žlté obálky s indíciami. Ostatné nesmú chytať, môžu byť otrávené, duch lesa ich chce nachytať. Pri každej indícii je úloha, k ďalšej indícii sa môže vybrať skupina až vtedy, keď splnia všetci členovia úlohu (napr. musia urobiť 10 drepov, zatancovať kačací tanec). Pokiaľ je indícia v nemeckom jazyku, musia ju rakúske deti vysvetliť a ukázať slovenským deťom a naopak. Na každom papieri je hádanka, ktorú musia rozluštiť, aby vedeli pokračovať. Štyri rohy, nebehá to, štyri rohy, nedrgá to(Stôl). V lete je oblečený, v zime nahý (Strom). Všetko, čo mám, kto ku mne príde, vďaka mu dám; a trebárs tisícich obohatím, tým ani máčny mak neutratím(Kniha). Nemá hlavy, a predsa má hrdlo(Flaša). Má päť duší. Štyri letia o dušu, piata v kufri čuší. Čo je to? (Auto). Ja som už raz taká. Pred tebou nebočím. Čím lepšie ma kopneš, tým vyššie vyskočím(Lopta). Berieme ho, ťaháme ho za uši a predsa sa nehnevá.(hrniec). Dvere neotvorí, okná nevyborí a predsa príde dnu (svetlo). Víťazí to družstvo, ktoré nájde skôr mapu. Mapa je zašifrovaná a predstavuje cestu za pokladom.

Cukor, káva, čaj

Jeden z hráčov sa postaví chrbtom k ostatným hráčom vo vzdialenosti najmenej 10 m. Hráč, ktorý stojí chrbtom vyvoláva rýchlo za sebou: "Cukor, káva, čaj." Ostatní hráči sa v priebehu toho snažia k nemu priblížiť. Po slove "čaj" sa musia všetci zastaviť (znehybniť) preto, lebo po tomto slove sa vyvolávač obráti a koho uzrie v pohybe, toho pošle späť na pôvodné miesto. Víťazí ten, kto sa prvý dostane k vyvolávačovi.

Zábavný príbeh

Deti sú rozdelené v dvoch družstvách. Hra sa hrá pri stole. Medzi deťmi koluje čistý papier, na ktorom deti postupne píše vybraný príbeh. Prvý hráč môže napísať pár jednoduchých viet. Potom zahne papier tak, že vidno len poslednú vetu príbehu a podá papier svojmu susedovi. Ten nadväzuje na myšlienku vyjadrenú v poslednej vete, zahne papier tak, aby bolo vidieť len poslednú vetu a podá ďalšiemu hráčovi. V hre sa pokračuje, pokiaľ sa nevystriedajú všetci hráči. Nakoniec animátor prečíta nahlas celý text. Hra je veľmi zábavná a vtipná. Hra bude

zaujíma pretože časť viet bude po nemecky a časť po slovensky. V prípade, že deti neporozumejú opýtajú sa animátora.

Hľadanie strateného pokladu

Táto hra by sa mala hrať za šera, keď už nie je dobrá viditeľnosť. Jedna až dve pani učiteľky sa prezlečú do masky štrašidla a budú deti plašiť. Animátor na určitej trase rozmiestni sériu dobre viditeľných značiek a odkazov. Napr. "Choďte týmto smerom 20 m.!", "Hľadajte v okruhu 5 m odkaz." atď. Pokiaľ nie je v blízkosti žiadne označenie, deti sa riadia mapou k pokladu. Na konci trasy je uložená sladká odmena, poklad. Poklad je tak veľký, že stačí pre obe skupiny.

Ide Jánošík okolo

Deti čupia v kruhu vedľa seba. Jedno dieťa je Jánošík, ktorý kráča okolo kruhu. Deti spievajú riekanku „ Ide Jánošík okolo, neďívaj sa na neho, kto sa naňho kukne, toho Jánošík buchne.“ Keď dospievajú, Jánošík „buchne“ dieťa, pri ktorom práve zastal. Deti spievajú aj v nemčine : „ Es geht der Jánošík im Kreis herum, schau ihn nicht an, wer ihn anschaut, den schlägt er.“ Dieťa vyskočí a začne naháňať Jánošíka. Jánošík uteká smerom k voľnému miestu, pokiaľ sa mu podarí dostať sa k miestu ako prvému, tak si kvokne a dieťa, ktoré ho naháňalo sa stáva Jánošíkom. Hra pokračuje, až sa nevystriedajú všetky deti v kruhu.